

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА УГОРСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ТОМПА ЛІЛЛА ЗОЛТАНІВНА

Особливості іменування у с. Боржава.

Навчання ономастики у школі

014.02 Середня освіта. Мова і література (угорська)

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра

Науковий керівник:

Лизанець Петро Миколайович

професор

Ужгород – 2023

Реєстрація _____

(номер)

« ____ » _____ 2023 р. _____

(підпис пров.фахівця)

(прізвище, ініціали)

Дипломна робота допущена до захисту

Завідувач кафедри

_____ Зикань Х.І.
(підпис) (прізвище, ініціали)

К.філол.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

« ____ » _____ 2023 р.

Рецензент _____
(підпис)

Берта. Е. Т.
(прізвище, ініціали)

(науковий ступінь, вчене звання)

**UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYÜGYI MINISZTERIUMA
ÁLLAMI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY
„UNGVÁRI NEMZETI EGYETEM”
UKRÁN–MAGYAR OKTATÁSI-TUDOMÁNYOS INTÉZET
MAGYAR FILOLÓGIAI TANSZÉK**

TOMPA LILLA

Névadási sajátosságok Borzsován. A névtani ismeretek kialakítása az iskolában.

Magyar nyelv és irodalom

Diplomamunka a baccalaureusi fokozat megszerzésére

6.014.02 Középfokú oktatás szakirányban,

magyar nyelv és irodalom

Tudományos témavezető:

Lizanec Péter

professzor

Ungvár – 2023

Tartalom

BEVEZETÉS	4
1.A KÉRDÉSEL FOGLALKOZÓ SZAKIRODALOM ÁTTEKINTÉSE	8
2.A KERESZTNEVEK RENDSZERE BORZSOVÁN	21
2.1. A női keresztnevek vizsgálata	22
2.1.1. A férfi keresztnevek vizsgálata	32
2.2.1 A keresztnevek nemek szerinti megoszlása	42
2.3 A keresztnevek vizsgálata eredetük szerint	42
2.3.1 A női keresztnevek kategorizálása eredetük szerint.	43
2.3.2. A férfi keresztnevek kategorizálása eredetük szerint.	47
2.4. A keresztnevek szocioonomasztikai vizsgálata	52
3. A TULAJDONNEVEK TANÍTÁSA AZ ISKOLÁBAN	56
BEFEJEZÉS	67
KÖVETKEZTETÉSEK LEVONÁSA	67
A FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM JEGYZÉKE	72
PE3IOME	77
SUMMARY	78
MELLÉKLET	79

BEVEZETÉS

Dolgozatom témája: A személynevek rendszere a beregszászi járási Borzsován. A tulajdonnevek tanítása az iskolában.

Fontosnak tartom, hogy részletesebben megismerkedjek a személynevekkel és a névadási szokásokkal szülőfalumban, Borzsován. Hiszen az ember nem saját magának választja ki a nevét, amit az élete során majd viselni szeretne. A vezetéknevünket születésünk alkalmával örököljük a családunktól, keresztnévünket pedig szüleink tetszésüknek megfelelően választják számunkra. Megesik bár, hogy nem sikerül olyan szerencsésre a névválasztás, de ezen is lehet korrigálni idővel. Viszont az idő múlásával, mikor egyre inkább növekszünk, akár az adott közösségtől, amiben élünk csúf, vagy éppen ragadványnevet is kaphatunk, amelyek továbbá kísérnek minket életünk során.

A téma indoklása: Érdekesnek tartom ezt a kutatást, mivel előzőleg munkáiban foglalkoztam már szülőfalum család és ragadványneveivel, és már csak a személynevek hiányoztak, amikkel úgy vélem, hogy már teljes lesz az összkép, a falu névadási szokásaival.

Célom, hogy felkutassam és ismertessem szülőfalum keresztnévrendszerét, amiről egy pontosabb képet kaphatok, és ezáltal jobban átlássam, hogy hogyan is, milyen arányban koptak ki bizonyos „rég” nevek, és vették át helyüket az újabbak.

A téma aktualitása: Az évek múlásával folyamatosan változik az úgynevezett névdivat, ez a kutatás pedig betekintés ad, a falu népének az elmúlt évekbeli névadási szokásaiba. Hiszen ahogy haladunk előre, mindig valami újabbat, divatosabbat szeretnénk, és így van ez a személynevekkel kapcsolatban is.

Az anyaggyűjtés módszere: közvetett volt. Mivel a kutatáshoz szükséges anyagot és információkat a falu református egyháza által kiállított anyakönyvből gyűjtöttem össze. Az említett anyakönyvet 1947 óta vezetik, viszont csak 1961-től

mondható átláthatónak és egységesnek. Ezáltal én is 1961-től 2022-ig gyűjtöttem a neveket, amiket 20 éves korszakokban vizsgáltam.

A kutatás helye: szülőfalum a beregszászi járásban található Borzsova.

A falu a Borzsa folyó jobb partján fekszik Beregszásztól 11 km-re, délkeletre. Neve a Borzsava folyó nevéből származik, amely mellett fekszik. Viszont más vélemény szerint arról az egykori földvárról kapta nevét, amely a folyó és a Tisza összefolyásának szögében, a mai Vári község közelében épült [12, 161. o.].

Története: Árpádkori település. Anonymus szerint a honfoglalásig Salanus bolgár fejedelem vára volt, akitől Árpád serege foglalta el és a várost leromboltatta. Annyi biztos, hogy I. István által megszervezett megyeközpontok közé tartozott. Környékét 1085-ben Kutesk "kun" vezér dúlta fel. Vára a tatárjárás alatt elpusztult. 1264-ben amikor a pápa felszólítja István ifjú királyt, hogy Borsovát adja vissza a nővéreinek, Annának, a halicsi herceg özvegyének-már nem várnak minősítik, mint Bereget és Füzért, hanem csak birtoknak. A helytörténeti irodalom Borzsova várát azzal a földvárral azonosítja, amely a Borzsova folyónak a Tiszába való torkolata mellett, Vári falu alatt fekszik. Ezek szerint Vári a borsovai vár nevét őrizte meg.

Már a honfoglaló magyarok alapítottak települést ezen a helyen, amelynek környékét és termékenységet meg kedvelték. A hagyomány szerint a reformáció idejéig még óhitű magyarok laktak itt, akiknek akkori papja, Vay Mihály a falu lakóival együtt felvette az új hitet. Az XIII. században már virágzó község és lelkeszsége volt. 1556-ban az átvonuló tatárok 17 telket elpusztítottak és a város lakosságát elhajtották. 1646-ban már iskolája volt.

A csehszlovák időben református népiskolája működött négy osztállyal és négy tanítóval. Az 1938-as visszacsatolás után már állami magyar tannyelvű iskolát indítottak, mely 1944 októberéig működött. a [9, 105 – 107. o.].

A II. világháborúban magyar katonaként 6 falubeli halt hősi halált. A sztálinisták 1944 őszén 133 férfit hurcoltak el, melyből 81-en odavesztek. 1989 decemberében kopjafát állítottak a helyi temetőben a sztálinizmus és a II. világháború áldozatainak, majd a falu központjában emlékművet emeltek a

mártíroknak. A második világháborút követően a lakosság zöme a helyi kolhozban dolgozott. A község házainak a nagy részét átépítették, továbbá téglagyár, postahivatal, pékség, konzervgyár épült Borzsován.

Az 1830-as években a falu alatt folyó Borzsát új mederbe terelték. Hogy a folyó vize folyamatosan eljusson a Vérkébe, a Borzsán duzzasztógátat építettek, amelynek környéke a beregszásziak és a környékbeli falvak kedvelt pihenőhelyévé vált. A közelben az 1960-as években panzió épült.

A község 1996-ig közigazgatásilag Várihoz tartozott, csak ekkor sikerült kiharcolnia függetlenségét. Az itt lakók közül valamennyien egyet értenek abban, hogy a települést mihamarabb ismét vonzóvá kell tenni a turisták számára. 2004 - ben befejeződött a földgáz bevezetése. Család orvosi rendelő, postahivatal, kávézók, több kis élelmiszerbolt áll mostanság a lakosság és az idelátogatók rendelkezésére [48].

Református temploma: 1830-ban épült klasszicista megjelenésű református temploma is középkori eredetű. Az új templom a középkori templomra épült rá, ezt bizonyítják a templom falában feltárt és bemutatott középkori részletek. A mai templom egyhajós, csarnokszerű templom.

A templom elrendezése nagyon érdekes. A középkori templomnak nem volt tornya, bejárata nyugaton és délen volt. A mai nyugati homlokzaton kis középkori karéjos ablak látható. A déli homlokzaton a befalazott négyszögű, késő gótikus bejárat és két csúcsíves ablak hirdeti a templom középkori magját. A torony és a főbejárat a keleti oldalon van [49].

Katolikus temploma: A magyarok bejövetele előtt a Borzsován élt szláv népesség a görög-keleti vallás tanai szerint élt. A falu egyházi központ volt már a szláv világban, és a magyarság megtérése után is az maradt. Lehoczky Tivadar azon állítása után igazodva, miszerint Borzsova a Szt. István hazabeli megtérés után mindjárt egyházi központtá, az egri egyházmegye legnagyobb esperesi kerületének székhelyévé vált, arra következtethetünk, hogy a római katolikus vallásra tértek át az e vidéken élő népek.

A tatárjárás után Borzsova megszűnt megyei központ, lenni, de névleg továbbra is az maradt a XIV. századig. Az új Borzsova népessége görög-keleti hiten volt a reformáció előtt. Benével, Kis-, Nagymuzsallyal egy egyházközséget alkotott.

A reformáció Borzsován 1552-ben mehetett végbe, ha elfogadjuk Zágonyi azon állítását, hogy Muzsalynek Borzsovával egy temploma volt, s hogy Muzsaly 1552-ben reformálódott. Borzsovára vonatkozólag is ezt az időpontot kell tekintenünk az áttérés idejének. Az addig katolikus templomot reformátussá alakították át.

A faluban 2001-es adatok szerint kb. 1500-an élnek. Ebből kb 110-en görögkatolikusok. Ők a római katolikus hívekkel közösen építettek téglából és vályogból egy kis templomot, amit azóta is közösen használnak. A templom előtt lévő öreg fakereszt pedig nem olyan régen kőre lett lecserélve [52].

1.A KÉRDÉSSSEL FOGLALKOZÓ SZAKIRODALOM ÁTTEKINTÉSE

Ezzel a témával kapcsolatban több forrás is áll az érdeklődő rendelkezésére. Kutatásaim végzése során részletesen tudtam elemezni több kutató munkáját is, amelyek nagyban a segítségemre váltak.

Az emberi személynév ma már egyetlen funkciója az egyénítés, identifikálás, azaz az egyik embernek a másiktól való pontos megkülönböztetése. A személynévek négy kategóriáját különböztetjük meg:

1. Keresztnév vagy utónév: → keresztnévadás.

2. A személyekhez fűződő érzelmi kapcsolatok elősegítik a becenevek kialakulását és használatát. A keresztnévek sokféle kedveskedő alakja ismert. Ezeket a név csonkításával (pl. Katalin–Kata), a névhez függesztett kicsinyítő képzővel (pl. Jánoska), a csonkított névhez rakott képzővel (pl. Dorottya–Dóra), vagy ikerítéssel (pl. Andi-Bandi) képezik.

3. Vezetéknév (családnév), amely nálunk a 14–16. sz.-ok között keletkezett és férfiágon öröklődik. A 18. sz. végén II. József kötelezővé tette a vezetéknév használatát. A magyar nyelvben a vezetéknév a keresztnév előtt áll, a többi nyelvben pedig éppen fordítva. Ez a finnugor eredetű sajátosság azzal van összefüggésben, hogy a vezetéknév tulajdonképpen jelző és nálunk a jelző megelőzi a jelzett szót, viszont az indoeurópai nyelveknél a vezetéknévek kialakulása abban az időben kezdődött, amikor az eltérő szórendet alkalmazó latin nyelv tekintélye még kiemelkedő volt. Hasonló magyar sajátosság a nők elnevezése: míg a legtöbb európai országban az asszony megtartja leánykori keresztnévét és felveszi férje vezetéknévét, nálunk a nő családi állapotát a férje teljes nevéhez fűzött -né képző mutatja.

4. Ragadványnév. Falun általánosan elterjedt, sokszor azért, mert a hagyományosan használt kevés számú keresztnév a hasonló nevű személyek megkülönböztetésére nem elégséges. A ragadványnév nemcsak egy személyre, hanem sokszor az egész családra vagy nemzetségre vonatkozik. Falun sok helyen

jobban ismerik egymás ragadványnevét, mint vezetéknevét. Némely helyen a ragadványnév a vezetéknév előtt (pl. Zsoboki Tóth János), más helyen a keresztnév után (pl. Péntek András Csopa) áll.

Keresztnévadás – az újszülött személynevének a hagyományok szerint történő kiválasztása a családi közösségben. Befejező aktusa a → keresztelő vagy a → névadás más módja. A magyar keresztnévadás rendező elve az → apaági leszármazás, amely megköveteli, hogy az újszülött keresztnévét az apa családjában ismert és szokásos nevekből válasszák ki. Az egész nyelvterületen élt szokás szerint az elsőszülött fiúgyermek rendszerint az apjuk keresztnévét örökölték, és ha apjuk nem volt elsőszülött, tehát nem az édesapja keresztnévét viselte, akkor az első gyermeket rendszerint apa nagyapja nevére keresztelték.

Ezt a szokást annyira következetesen gyakorolták, hogy a keresztnév fennmaradása érdekében a meghalt nagyobb testvér nevét rendszerint az utána következő gyermek örökölte, bár – gyakran attól félve, hogy a halott testvér nevére keresztelt gyermeket a név „magával viszi”, meghal – más nevet adtak. A folyamatosság azonban így sem szakadt meg, mert a kimaradt keresztnévet egyik később született gyermek keresztnévadásakor pótolták. Ez volt a szokás a lányok születésekor is, az elsőszülött rendszerint anyja nevét kapta. Általában minden negyedik fiúgyermek és tízedik leánygyermek viseli apja, illetve anyja nevét. A fiú- és leánygyermek kaphatták még → keresztszülőjük nevét, valakinek a keresztnévét a rokonságból, a halott rokonok keresztnévét, pl. a tolnai–baranyai székelyeknél nagybácsik, nagynénik nevét stb.

A keresztnévek választékát az egyházi előírások, a helyi névdivat, a keresztnévadás helyi szokása határozta meg. Az egyházi fegyelem előírta, hogy keresztnévadásakor a gyermek ne kapjon pogány nevet (keresztnév), vagy ha az egyházi regula sértette volna a helyi szokást, és mégis ilyen nevet adtak, másik keresztnévként fel kellett venni valamelyik szent nevét (védőszent). Ezt sok helyütt úgy érték el, hogy a keresztelést végző lelkész a gyermeknek születése vagy keresztelése napjának naptári nevét adta. A születés napjához közel eső naptári

nevet (különösen nevezetesebb szentek nevét) egyébként is általános szokás volt adni.

Ezt a gyakorlatot színezte a mindenkori helyi névdivat, amelyet követve hol egy történelmi nagyság, bibliai személyiség, a helyi földesúr, pap, tanító stb. nevére, vagy valamely divatnévre keresztelték a gyermekeket. A keresztnevek között előfordulnak bibliai (pl. Eszter, János, József, Mária), görög nevek (pl. Lídia, István, Borbála), római nevek (pl. Valéria, Antal, Kornél), germán nevek (pl. Gizella, Ernő, Egon), szláv nevek (pl. László, Kázmér), ótörök nevek (pl. Ákos, Álmos, Géza) és stb., eredetű nevek is. Néhány keresztnevet magyar eredetűnek tekintünk, mint pl. a Tas, Árpád, Gyula, Előd, Gyöngyi, Emese neveket a [27].

A régi magyar személyneveknek azokat a neveket hívjuk, amelyek a keresztény névanyag átvétele előtt, a honfoglaló, valamint a frissen letelepült magyarság körében voltak használatban körülbelül a 15. századig. Akárcsak más nyelveknél, itt is lehettek egy- vagy kételeműek. A honfoglaló magyarság, hasonlóan a korabeli népekhez, még egyelemű neveket használt. Ezeknek a neveknek egy része eredeti magyar név volt, viszont másik része egyházi, eredeti vagy becézett alakban, harmadik része pedig ismeretlen eredetű név, melyek rendszerint egy szótagú szavak vagy ezeknek továbbképzései voltak a [50].

Az egyént a társadalomban névvel azonosítjuk, a személynévnek identitásjelölő funkciója van. A név maga az ember. Minden egyén önazonosságának alapvető eleme az általa viselt személynév. A személynév az egyéni és csoportidentitást is jelöli: a keresztnév egyéni én-szimbólum, a családnév a családhoz való tartozást jelölő mi-szimbólum, a család további tagjai is viselik, öröklődik. Egy egyénnek a hivatalosan anyakönyvezett nevéen túl több eltérő becézés és ragadványneve lehet, amelyek használata különböző csoportokhoz, közösségekhez kötődhet [2, 85 o.].

Balázs Géza szerint a névadásnak ősi mágikus funkciója a megóvás és a védelem. Kutatásában megjegyzi, hogy a régi időkben a nemes emberek

méltóságos neveket igyekeztek választani születendő utódjaiknak, ahogyan ők is olyat viseltek. Ezzel ellentétben a szegényebb paraszti réget, a hozzájuk alkalmas, állattartással gazdálkodással, vagy éppen földműveléssel kapcsolatos neveket viseltek. [4, 91 – 98 o.].

Megtekintettem, B. Gergely Piroska a Név kultúra és névízlésünk című tanulmányát, amelyben vizsgálja és bemutatja az 1970-es 1990-es évek divatneveit, valamint kitér arra is, hogy a névállomány, hogyan változott az évek során [3, 124–133. o.].

Ficzkei Molnár Mária Magyarok mai kereszt és becenevei című művében a neveket tanulmányozta, s kategorizálta is őket egyaránt. Mind férfi, úgy a női neveket is vizsgálta. Továbbá vizsgálta még a kettős névadást és annak okait is egyaránt [15, 5 – 40. o.].

Munkám során alaposan megvizsgáltam Mizser Lajos Cserépfalu személynevei című munkáját, amelyben Cserépfalu névanyagát tanulmányozta és ismertette azokat az 1550 - 1720-es években. A szerző az említett munkájában három csoportot különített el a nevek eredetével kapcsolatban, amelyek a következők:

- a) szláv eredetű nevek (többségükben szlovák, kisebb részben cseh, horvát, ruszin, lengyel)
- b) német eredetű nevek (elsősorban osztrák, bajor és sziléziai)
- c) egyéb nyelvek (cigány, görög, francia, latin, olasz, román) [29, 1 – 31.o.].

Adamikné Jászó Anna A magyar nyelv könyve című művében részletes leírást ad a magyar személynevekről, és azok történetéről. Ezeket három nagyobb csoportban magyarázza:

1. Ósmagyar és ómagyar kor (896-1526)

A magyarság eredeti névadási rendszerében a név jelentése szoros kapcsolatban volt az elnevezett személlyel. Éppen ezért ebben az időben az ilyenféle tulajdonnevek még nem öröklődtek, hanem az egyén halála után megszűntek. A születéskor kapott név csak ritkán maradt meg az egyén egész

életére, többnyire 12-16 éves korban, leginkább a fiúk esetében, kicserélték. Ekkor ugyanis már kialakultak az egyén jellemző külső és belső tulajdonságai, amelyek alapján megkülönböztethették (pl. Vörös, Csipa, Sánta, stb.). A magyarság eredeti személynévadásának a következő főbb típusai voltak:

a) A születés körülményeire utaló nevek (Szombatka, Karácsony, Látomás).

b) Kívánságnevek (Bátor, Erő, Boldog, Aranka, Gyöngy)

c) Leíró nevek (a külső tulajdonságok közvetlen vagy metaforikus megnevezése): Balog, Szőke, Farkas, Rigó. Csak felnőttek adták a következőket: Szakáll, Csorba 'hiányos fogú', Buta, Nemhű, Szerető (női név).

d) Foglalkozásnevek (Erdős, Dobos, Szekeres).

e) Bizonyos néphez, etnikumhoz tartozás (Besenyő, Bulgár, Székely, Tatár, Horvát stb.).

f) Óvónevek, amelyek a rossz szellemeket kívánták megtéveszteni (Nemvagy, Mavagy, Nemél, Haláldi, Nevetlen stb.).

Az ómagyar korban az eredeti magyar nevekhez már nagy számban csatlakoztak a jövevénynevek, amelyek egyházi eredetűek voltak, de ez a névadási mód csak a 13. század táján vált uralkodóvá. Például Szent István pogány nevét, a Vajk-ot kiszorította az egyházi eredetű név; néha pedig a kétféle név együtt szerepel (Aba Sámuel). A szolgák neve azonban legtöbbször még világi eredetű elnevezés.

Az 1279. évi budai zsinat elrendelte, hogy nevet csak pap adhat, de igazában az egyház csak száz évvel később tudta elérni a keresztény nevek következetes használatát. A korabeli összeírások alapján készített statisztika szerint az Árpád korban a következő volt a keresztnevek gyakorisági sorrendje: Férfiak: Pál, Péter, János, Miklós, Benedek, István, Márton, Mihály, Tamás, Egyed. Nők: Erzsébet, Margit, Katalin, Anna, Ilona, Ágnes, Kunigunda, Sebe, Mária, Skolasztika. Ez a kor még egyelemű neveket használ, de az egyházi eredetű nevek elterjedésével a magyar személynévadásban rendszerváltás következett be.

2. A középmagyar kor (1526-1772)

A 16. századra már kizárólagossá vált az egyházi névadás, az újszülöttek a római katolikus egyház liturgiája szerint kapták nevüket: vagy „hozták magukkal” (a születés ideje körüli kalendáriumi nevet), vagy szüleik, nagyszülőik, keresztszülőik nevére keresztelték őket.

A középmagyar kor név divatját a következő összesített gyakorisági sorrend jellemzi: Férfiak: János, István, Mihály, György, András, Ferenc, Pál, Péter, József, Márton. Az első öt nevet viselte a megkeresztelték 52%-a, az első három 30% osztozott, tehát minden harmadik férfi János, István vagy Mihály névre hallgatott! Női nevek: Erzsébet, Katalin, Anna, Mária, Ilona, Judit, Zsuzsanna, Éva, Sára, Borbála. Itt még egységesebb a névválasztás, az első öt nevet a nők 65%-a viselte, az első három 50%-uk osztozott.

3. Az újmagyar kor (1772-)

Ebben a korszakban már bővült a keresztnevek száma, az egyházi eredetű nevek mellett megjelentek a történelmi nevek (Géza, Árpád, Zoltán; Sarolta, Piroska), a városi polgárság pedig (mivel maga is nagyrészt német eredetű volt) német neveket hozott divatba (Ernő, Herman, Lipót, Rudolf; Amália, Eleonóra).

A 19. század derekán írók, tudósok és más jelentős személyiségek kezdeményezésére több régi magyar nevet felújítottak, néha pedig újakat alkottak. Széchenyi ajánlotta a Béla, Kálmán, Gejza és László nevek használatát. Petőfi Sándor fia pedig a honfoglalás korából származó Zoltán 'uralkodó, szultán' nevet kapta. Dugonics András az Etelka és a Jolán, Vörösmarty a Hajna, a Csilla és a Tünde neveket alkotta stb.

A régi magyar hangulatot felidéző nevek elsősorban a nemesi körökben váltak divatossá, például: Árpád, Enikő, Tihamér, Ildikó, Csaba, Gyula, Attila, Jenő, Lehel, Levente stb. A feltörekvő városi polgárság viszont a magyaros formájú, nyugati eredetű neveket kedvelte, például: Adél, Artúr, Berta, Blanka, Emil, Emma, Lénárd, Ödön, Vilmos stb.

A 19. század második felében újfajta tiszteleti nevek jelentek meg, Kossuth és Petőfi népszerűségének hatására divatba jött a Lajos és a Sándor név. Száz évvel később pedig a népszerű televíziós sorozatok, műsorok szereplői lesznek a névadás motíválói (pl. Linda, Szamanta, Krisztofer stb.) [1, 1 – 851. o.].

Haindrich Helga-Anna a mezőfényi keresztnevek vizsgálta a kétnyelvűség tükrében. A feldolgozott névanyagot 2009 nyarán gyűjtötte össze, ami 1865 személy nevét öleli fel. Az anyag azoknak a személyeknek a család- és keresztnevét tartalmazza, akik a gyűjtés során a településen éltek. 251 féle családnevet és 319 féle keresztnevet sikerült összegyűjtenie. Meghatározta keresztnevek nemek szerinti eloszlását is, amely a következő: 132 férfi, illetve 187 női keresztnév.

Az összegyűjtött névanyagon belül négy generációs csoportot különített el a névviselők kora alapján. Ezek a csoportok a következők voltak: 0–15, 16–31, 32–63, valamint 64–95. A névviselők kora szerint tehát ebbe a négy: I., II., III. és IV. generációs csoportba sorolta be és vizsgálta a keresztneveket. Kutatásában azt vizsgálta, hogy a kétnyelvű környezet és az államnyelv (román) milyen hatással van a dominánsan magyar anyanyelvű közösség névanyagára [18].

Kovalovszky Miklós volt az első, aki átfogóan tanulmányozta az írói névadás problémakörét a személynevek vonatkozásában Az irodalmi névadás című művében. Ezt a kutatást követően hosszú ideig nem találhattunk olyan meglent munkát, amely nem csupán a személynevekkel foglalkozott [25, 1 – 64. o.].

A későbbiekben Szathmári István A Magyar Nyelvtudományi Társaság 1958-as névtudományi konferenciáján a névtudomány és a stilisztika összefüggéseit vizsgálva is csak a személyneveket vette figyelembe, hasonlóan, mint Kovalovszky. Megjegyezte, hogy az irodalmi művekben az írók által adott tulajdonnevek döntően a személynevek közé sorolhatók, ezért jóval kisebb számban fordulnak elő hely-, állat- és egyéb nevek [39, 191 – 194. o.].

A különböző szakirodalmak vizsgálatakor azt is megtudtam, hogy még a meseirodalomban is végeztek névtani kutatásokat. Például Benedek Elek [34, 45 –

53. o.], Lázár Ervin [17, 586 – 588. o.], továbbá Berg Judit Rumini-története is [36, 227 – 235. o.], szerepelnek a névtani feldolgozások között.

Fercsik Erzsébet és Raátz Judit a Keresztnevek Enciklopédiája című művükben úgy nyilatkoznak a keresztnevekről, hogy azok nemcsak a névtudomány művelőinek érdeklődésére tartanak számot, hanem a nagyközönség kíváncsiságát is felkeltik. Szinte mindannyian tudni szeretnék, milyen régi a nevünk, honnan származik, vannak-e idegen nyelvi megfelelői, mely korban volt divatos vagy kevésbé divatos; milyen hagyományok, szokások kapcsolódnak hozzá; kik voltak a híres viselői stb. Bátran állíthatjuk, hogy minden érdekel bennünket, ami a nevünkkel kapcsolatos, akár nyelvészeti, akár néprajzi, vallási, statisztikai, földrajzi, történelmi vagy művészeti vonatkozású tényről, esetleg egyéb adalékról van szó a [14, 1 – 646. o.].

Fekete Ágnes Miskolcon és Tíbolddarócon gyűjtötte és vizsgálta a keresztneveket. Célja az volt, hogy megvizsgálja és összehasonlítsa az 1970 és 1985 közötti névállományt vidéken és városban. Továbbá kitért a névadást befolyásoló tényezőkre is egyaránt [13, 168 – 173. o.].

Kárpátaljai lakosként fontosnak tartom, a helyi kutatók munkájának az áttekintését is. Csucska Pál ukrán névtankutató nevéhez fűződik a Призвища закарпатських українців, című kutatása, amely a Kárpátalján élő ukránok családneveinek a szótárát tartalmazza. Ez az egyik legjelentősebb művének bizonyult. Valamint sokszínű munkássága eredményeképpen nem csak személynevekkel, hanem ragadvány- és állatnevekkel is foglalkozik egyaránt [46, 33 – 36. o.].

A kárpátaljai magyar személynévkutatás az 1970-es évektől az Ungvári Állami Egyetemen a Lizanec Péter professzor vezette Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékhez köthet. A tanszék munkatársai a nyelvjáráskutatás mellett a kezdetektől fontosnak tartották a névgyűjtést, mely ugyan elsősorban a helynevekre irányult, de a személynevek is egyre több kutatás tárgyát képezték.

A tanárok közül Zékány Imre (a nyelvhasználati kérdések mellett) elsőként szólt a kárpátaljai magyar családnevekről [24, 203 - 209. o.].

Nagy Natália a beregszászi járási Beregdéda községben vizsgálta és mutatta be a személyneveket. Mindezek mellett személyneveken kívül kitért vezeték és ragadványnevekre is egyaránt. Valamint a neveket még kategorizálta is eredetük, szerkezetük és nemek szerinti megoszlásuk szerint [31, 78 – 82. o.].

Továbbá még különböző cikkeket is megvizsgáltam, amelyeket a munkámhoz hasonlóan névkutatással kapcsolatosak. Orosz Gabriella az ungvári járásban található Szalóka település keresztnéveit vizsgálta [32, 49 - 53. o.]. Megemlíthető még Kovács András, aki hasonlóan munkájában szülőfalujában, Somban vizsgálta a család és keresztnévek előfordulását [23, 23 – 27. o.]. Balla Andrea, Nagydobronyban végzett névtani kutatásokat [45, 127 – 131. o.]. Roják Vince pedig a „A nemzettudat és a személynévválasztás” című tanulmányában a Dercen községben végzett vizsgálatból azt a következtetést vonja le, hogy a felnövekvő nemzedék tudatában nem él a védekezés szükségessége. Egyedül a szülőktől függ, mennyire érzik meg a névválasztásban magyarságukat Kárpátalján [38, 81 – 83. o.].

Segítségemre volt munkámban Radányi Ágnes munkája, melyben Vasszentmihály névanyagát vizsgálta és mutatta be. A nevek időszakukként vizsgálatával foglalkozik. Külön vizsgálta a női és férfi keresztnévek. Valamint foglalkozott az első, második, harmadik és a negyedik keresztnévekkel is [37, 3 – 38. o.].

Munkámban továbbá nagy segítségemre volt még Ladó János Magyar utónévkönyv című munkája, amelyben nem csak a nevek eredetét határozza meg, hanem sok más érdekességet is tartalmaz. Például érdekes volt számomra, hogy milyen feltételei vannak egy név anyakönyveztetésének. Ladó azt írja, hogy anyakönyvezhetőnek minősítjük általában azt az utónevet, amely teljes mértékben megfelel az alábbi feltételeknek:

a) Az utónév kiejtésszerű írásmódja meghonosodott vagy meghonosodóban van, illetve meghonosítása könnyen lehetséges, például: az Ivett vagy a Zsanett.

b) Maga a név a társadalmi igény következtében már többé-kevésbé ismerősen hangzik, például: Barbara.

c) A magyar utónévtípusok közé jól beilleszkedik a névvégződést, magánhangzó-szerkezetet, mássalhangzó-csoportokat és a névritmust illetően.

d) Férfi- vagy női névként való használata határozottan elkülöníthető, ritka név esetében pedig névvégződése nagyjából beilleszkedik a nemre jellemző névtípusok közé. Ez annyit jelent, hogy új nőies férfinév és férfias női név átvétele nem kívánatos.

e) Jelentéstanilag semmi zavart nem okoz.

Ezek mellett továbbá még arra is magyarázatot ad, hogy milyen bizonyos kategóriái vannak az anyakönyvezhető neveknek, és milyen két kategóriába tudjuk őket sorolni. Az anyakönyvezhető utóneveket két kategóriába soroltuk: az ajánlott és az elfogadható nevek kategóriájába:

- Az ajánlott nevek csoportjába kerültek a régebben közismert, gyakori, illetve napjainkban elterjedt vagy terjedőben levő utónevek.

- Elfogadható, vagyis második kategóriájú névnek minősítette a bizottság a ritkább, szokatlanabb, még meghonosodásra váró, illetve az elavulóban levő, csökkenő hangulati értékű neveket.

Az első kategóriában tehát általában a problémátlan nevek kerültek, a második kategóriának a nevei azonban az újdonság, a szokatlanság folytán hagyomány őrzőbb társadalmi csoportokban (például vidéken) némi visszahatással járhatnak [27, 71– 268. o.].

Varga Józsefné Horváth Mária a több keresztnévadáást vizsgálta a 18. században, Újvárosban. A gyűjtött keresztnévek vizsgálatát öt korszakra osztotta fel. Végezetül pedig arra a következtetésre jutott, hogy Újvárosban a több keresztnév választása az egész évszázadon át jellemző volt, sőt a szülők kettőskeresztnévét is figyelembe véve már a 17. század végén is élt e szokás.

Továbbá pedig legnagyobb mértékben az evangélikus felekezet tagjai választottak több keresztnévet a gyermekeiknek. E felekezet tagjainál az 1700-as évek teljes időszakában, és különösen a női névválasztásban a női nevek 9,9%-ban – jellemző volt a több keresztnév adományozása [42, 35 – 47. o.].

Földi Gábor Keresztnévvizsgálat az 1841. évi Nógrád megyei nemesi összeírásban című munkájában vizsgálta a keresztneveket. A keresztnévállomány összetételének vizsgálatakor a neveket egyházi eredet, ezen belül ószövetségi, újszövetségi és mártirológiumi, valamint világi keresztnévek csoportjába sorolta be a rendelkezésére álló névanyagot [16, 49 – 59. o.].

Kálmán Béla A nevek világa című kutatásában, a mai neveknek négy fő kategóriáját különbözteti meg, amelyek a következők:

- 1) keresztnév vagy utónév;
- 2) vezetéknév vagy családnév;
- 3) ragadványnév;
- 4) álnév [21, 1 – 246. o.]

A 2009-ben kiadott Keresztnévek enciklopédiája Fercsik Erzsébet és Raátz Judit szerkesztésében, volt a legnagyobb segítségemre dolgozatom megírásában. Munkájukban azt a 100 női és férfi keresztnévet mutatják be, amelyet 2007. január 1-jén Magyarországon a legtöbb személy viselt.

E mű igen sokrétű, mivel számos hasznos információval szolgál az olvasója számára. Amit csak tudnunk kell vagy tudni akarunk keresztnevünkről, itt bizonyára megfogjuk találni. Megtudhatjuk nevünk eredetét, névnapját, becézését, gyakoriságát, rokon neveit, és még sok más érdekes dolgot. Számomra ez a kutatás segített munkámban majd a későbbiekben, a saját gyűjtött névanyagom kategorizálásában eredetük szerint [14, 1 – 646. o.].

Következő szakirodalomként megemlíteném Koi Balázst, aki Tiszabezdéd község Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében, vizsgálta a több keresztnévadást. Ezek vizsgálatában segítségére pedig a református anyakönyvi bejegyzések voltak. 235 évre vonatkozó adatokat gyűjtött, 1766-tól 2000-ig. A vizsgált időszakot, azaz

235 évet kilenc 25 éves periódusra osztott fel, ami tükrözte a nemzedékváltás adta névadási szokások alakulását [22, 171. o.].

Megvizsgáltam még Hajdú Mihály Általános magyar nyelv című művét, amelyben a szerző a következő névcsoportokat különíti el:

- 1. Személynevek;**
- 2. Helynevek;**
- 3. Intézménynevek;**
- 4. Állatnevek;**
- 5. Tárgynevek;**
- 6. Emberi alkotások elnevezései;**
- 7. Eseménynevek;**
- 8. Fiktív (írói) nevek** [19, 1 – 955. o.].

Papp Kornél Bajámsenye és Kerkakápolna keresztnéveit vizsgálta és gyűjtötte össze 1805–1970 között. Táblázatokba rendezve vizsgálta, hogy egyes nevek mikor fordultak elő először és mikor fordultak utoljára. Összesen 166 év személynév anyagát gyűjtötte össze és vizsgálta azokat [35, 3 – 43. o.].

Vörös Ferenc a Keresztnév-vizsgálatok a szlovákiai Diósförgepatonyban című cikkében egy magyar többségű, változatos kultúrával és hagyományokkal rendelkező település keresztnévanyagát gyűjtötte össze és vizsgálta azt [44, 133 – 139. o.].

Szilágyi-Kósa Anikó arra a megállapításra jutott, hogy a személynévtörténet sajátos fejleményeként említhetjük az újabb névfajták közelmúltbeli kialakulását. Emellett megemlíti, hogy a 20. században az információtechnológiai fejlődés új névfajtákat (pl. nicknév, azonosítónév) megjelenését eredményezte [40, 145 – 164 o.].

Ördög Ferenc a Tolna vármegyében található Gyulaj községben vizsgálta a keresztnévek becéző alakjait, és minden formáját, módját összefoglalta a Gyulaji keresztnévek című munkájában. Kutatásában továbbá azt is megállapítja, hogy a

keresztnevek képzésének három módja van, amik a következők: rövidülés, ikerítés és képzés [33, 1 – 46. o.].

Megvizsgáltam még különböző nevekkal foglalkozó kiadványokat is. Például Ladó János sokszor kiadott Magyar utónévkönyvét Bíró Ágnes újította meg, állandó kinyomtatására és időről időre való frissítésére folyamatos igény mutatkozik. Új műfajt, új szint hozott a névtani ismeretterjesztésben a Tinta Könyvkiadó két kézikönyve, a Keresztnevek enciklopédiája Fercsik Erzsébettől és Raátz Judittól, illetve a Családnevek enciklopédiája Hajdú Mihály kiadásában.

Mindkettő alcímet visel, mely szerint csak a leggyakoribb mai keresztnevekről, illetve családnevekről tudhatunk meg hasznos információkat enciklopédikus jelleggel. A névgyakoriság megállapítására és a családnevek földrajzi elterjedésének vázolására az adott módot, hogy Hajdú Mihály szívós és kitartó kérvényezési próbálkozásai sikerrel jártak: az országos népszámlálás aktuális adatbázisának a személyiségi jogokat nem sértő, a személyes azonosítást kizáró statisztikai adatait az érintett állami hivatalok a tudományos kutatás rendelkezésére bocsátották. Ennek a korlátozásfeloldásnak köszönhető, hogy Vörös Ferenc elkészíthette a Kis magyar családnévatlaszt [41].

A különféle szakirodalmak áttekintésében arra jutottam, hogy a keresztnévkutatás egy bőséges, átfogó anyaggal áll a témát kutató és vizsgáló egyének elé. A kutatás során több olyan szakíróval is találkoztam, akik saját szülőhelyük keresztnévanyagát vizsgálták. Továbbá arra a következtetésre jutottam, hogy a keresztnevek folyamatosan változnak. A névdivatnak köszönhetően pedig egyik nap még a *László* keresztnév a divatosabb, másnap már pedig a *Noel* vagy a *Marcell*.

2.A KERESZTNEVEK RENDSZERE BORZSOVÁN

A keresztnév a megnevezett személy rendszerint születéskor kapott, hivatalosan anyakönyvezett egyéni neve, mely az öröklődő családnévhez kapcsolódik. A keresztnév fogalmát a következőképpen határozza meg a Magyar értelmező kéziszótár: „A keresztségben kapott név. A családnévhez járuló anyakönyvezett személynév, utónév”. A keresztnév műszó már régen elvesztette a „keresztségben kapott név” jelentését, s olyanokra is vonatkozhat, akik nem keresztény egyházi szertartás alkalmából kapták nevüket [7, 1 – 172. o.].

Egy érdekes cikk szerint, a keresztneveknek, akár csak vezetéknévnek kezdetben valamilyen helyet, foglalkozást vagy tulajdonságot adtak. Használták névnek a várost vagy a falvat, ahol éltek, a szakmát, amit a gyermeknek ki kellett tanulnia vagy valamilyen akár születés előtt ki talált képességet. Egyes népnél (például a törököknél) az volt a szokás, hogy azt a szót kapta névként, melyet az édesanyja a szülés után először kiejtett a száján. Ez lehetett akár érzelem vagy egy tárgy is, melyet először meglátott.

A keresztnév sok esetben nem csak a személyre utalt, hanem a származásra, a társadalmi rangra is. A különböző rangú személyek más-más neveket adtak a gyermeküknek.

Használtak állat-, növény és ásványneveket is keresztnévként vagy akár lelki tulajdonságot, gúnyneveket vagy vallási neveket. A névdivat legtöbbször felülről lefelé terjedt, a polgárok utánozták az arisztokratákat, a falu pedig a várost [53].

Munkámat a borzsovai református egyház anyakönyve segítette a leginkább, amiből kellő mennyiségű keresztnév tudtam gyűjteni. Az anyakönyv 1947-től van vezetve, viszont az idő már kissé megviselte, ezért tisztán és átláthatóan csak 1961-től lehet igénybe venni a benne lévő információkat és keresztneveket.

Összesen 184 keresztnévet sikerült összegyűjteni. Ezekből a nevekből 118 darab női keresztnév, és 66 darab pedig férfi. A gyűjtött névanyagot táblázatba rendeztem, amiket három periódusban vizsgáltam, továbbá különféle csoportosítást is végeztem

velük. Ezek nem másak, mint a keresztnemek szerinti megoszlásukat tekintve, gyakoriságuk szerint és eredetük szerint.

2.1. A női keresztnemek vizsgálata

Női keresztnemek rendszere

No.	Név	1961 – 1981	1982 - 2002	2003 - 2022	Összesen
1.	Abigél	-	-	1	1
2.	Adél	-	-	2	2
3.	Adrienn	1	1	-	1
4.	Ágnes	1	-	1	2
5.	Ágota	1	-	-	1
6.	Alexa	-	-	1	1
7.	Alexandra	-	1	3	4
8.	Áljlona	-	1	-	1
9.	Andrea	2	5	1	8
10.	Anzselika	-	1	-	1
11.	Anett	-	1	-	1
12.	Angéla	1	-	-	1
13.	Angelika	1	-	-	1
14.	Anikó	3	-	-	3
15.	Anita	1	6	-	7
16.	Anna	3	1	1	4
17.	Annamária	-	3	1	3
18.	Arianna	-	1	-	1
19.	Barbara	-	1	2	3
20.	Beáta	2	3	-	5
21.	Bettina	-	3	-	3
22.	Bianka	-	2	-	2
23.	Boglárka	-	-	1	1
24.	Brigitta	-	1	-	1
25.	Csenge	-	-	1	1
26.	Csilla	1	2	-	3
27.	Diána	-	4	-	4
28.	Dóra	-	4	-	4
29.	Dorina	-	-	2	2
30.	Edina	-	3	-	3
31.	Edit	1	-	-	1
32.	Eleonóra	-	4	-	4

33.	Emese	-	-	1	1
34.	Emília	-	1	4	5
35.	Emma	1	-	-	1
36.	Enikő	-	3	1	4
37.	Erika	7	7	1	15
38.	Erzsébet	13	1	-	14
39.	Eszter	-	-	2	2
40.	Éva	11	4	-	15
41.	Evelin	-	3	-	3
42.	Fanni	-	-	1	1
43.	Fruzsina	-	-	1	1
44.	Gabriella	-	1	-	1
45.	Georgina	1	3	-	4
46.	Gizella	1	-	-	1
47.	Gyöngyi	3	1	-	4
48.	Hajnalka	-	1	-	1
49.	Hanna	-	-	1	1
50.	Henrietta	-	2	-	2
51.	Ibolya	5	-	-	5
52.	Ida	1	-	-	1
53.	Ildikó	1	1	-	2
54.	Ilona	4	-	-	4
55.	Inez	-	-	1	1
56.	Irén	7	-	-	7
57.	Irma	1	-	-	1
58.	Ivett	-	1	-	1
59.	Jolán	1	1	-	2
60.	Judit	6	5	-	11
61.	Julianna	5	-	-	5
62.	Kamilla	-	-	2	2
63.	Karolina	-	1	-	1
64.	Katalin	19	11	1	31
65.	Kinga	-	1	-	1
66.	Kíra	-	-	2	2
67.	Kitti	-	5	-	5
68.	Klaudia	-	2	-	2
69.	Krisztina	3	8	-	11
70.	Laura	-	1	2	3
71.	Lili	-	-	1	1
72.	Liliána	-	-	2	2
73.	Lilla	-	1	1	2
74.	Lívia	1	-	-	1
75.	Magda	4	-	-	4

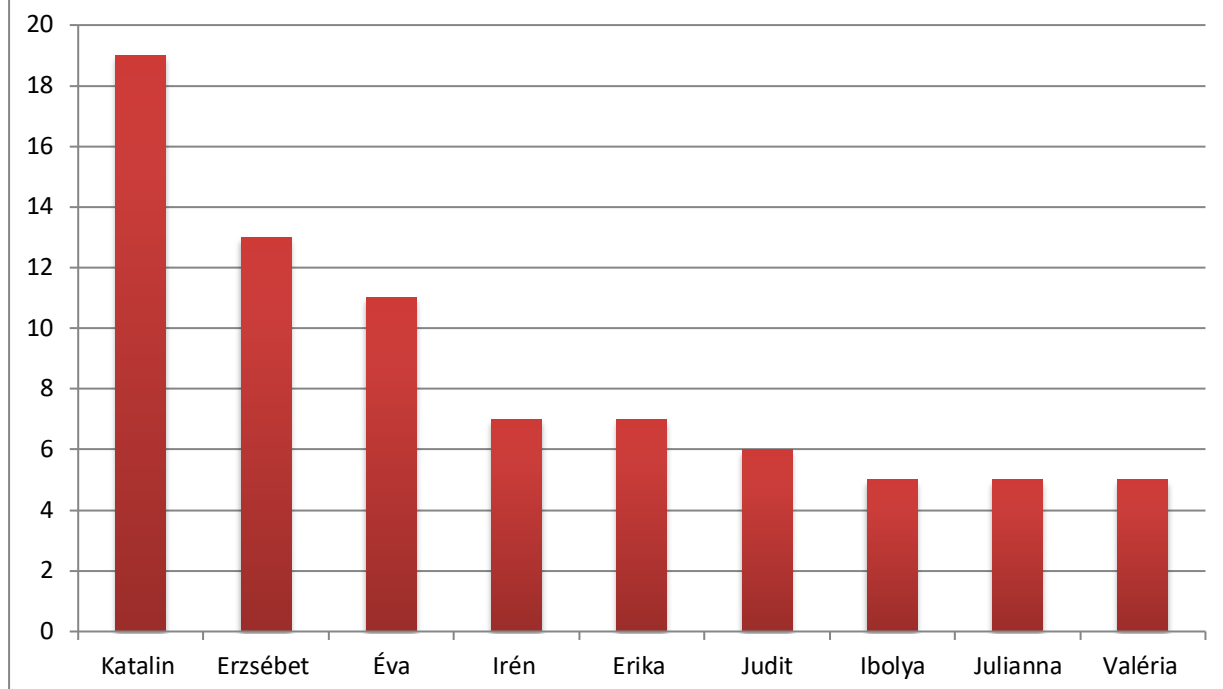
76.	Magdolna	3	-	-	3
77.	Margit	3	-	-	3
78.	Mária	2	-	-	2
79.	Marianna	4	4	-	8
80.	Márta	-	1	-	1
81.	Médea	-	1	-	1
82.	Melinda	2	3	-	5
83.	Molli	-	1	-	1
84.	Mónika	4	4	-	8
85.	Natália	1	1	-	2
86.	Nikolett	-	-	1	1
87.	Nikoletta	-	2	-	2
88.	Noémi	-	1	1	2
89.	Nóra	-	2	-	2
90.	Olga	2	-	-	2
91.	Olívia	-	-	1	1
92.	Orsolya	-	1	1	2
93.	Piroska	1	-	-	1
94.	Ráhel	-	-	1	1
95.	Regina	-	-	1	1
96.	Réka	-	-	2	2
97.	Renáta	-	3	-	3
98.	Rita	-	1	-	1
99.	Rozália	1	1	-	2
100.	Szabina	-	1	-	1
101.	Szilvia	4	2	-	6
102.	Szófia	-	-	1	1
103.	Teodóra	-	-	2	2
104.	Tímea	2	-	1	3
105.	Tünde	2	2	1	5
106.	Valéria	5	2	-	7
107.	Vanda	-	-	2	2
108.	Vanessza	-	1	-	1
109.	Veronika	-	1	-	1
110.	Viktória	-	2	2	4
111.	Viola	2	-	-	2
112.	Virág	-	-	1	1
113.	Vivien	-	-	3	3
114.	Zita	3	1	-	4
115.	Zoé	-	-	2	2
116.	Zsanett	-	-	1	1
117.	Zsófia	-	-	3	3
118.	Zsuzsanna	3	-	1	4

A női keresztnevékből 118-at gyűjtöttem és vizsgáltam. Megfigyelhetjük, hogy bizonyos neveknek hogyan változott a megoszlása az évek során. Némelyik név csak egyszer fordul elő 60 év alatt. Ezek pedig a következők: *Abigél, Adrienn, Ágnes, Ágota, Alexa, Áljona, Anzselika, Anett, Angéla, Angelika, Arianna, Brigitta, Csenge, Edit, Emese, Emma, Fanni, Gabriella, Gizella, Hajnalka, Hanna, Ida, Inez, Irma, Ivett, Jolán, Karolina, Kinga, Lili, Livia, Márta, Médea, Molli, Nikolett, Olívia, Piroska, Ráhel, Regina, Rita, Szabina, Szófia, Vanessza, Veronika, Virág, Zsanett.*

A leggyakoribb női keresztnévek 1961-1981 között

Keresztnév	Összesen
Katalin	19
Erzsébet	13
Éva	11
Irén	7
Erika	7
Judit	6
Ibolya	5
Julianna	5
Valéria	5

A leggyakoribb női keresztnévek 1961-1981 között

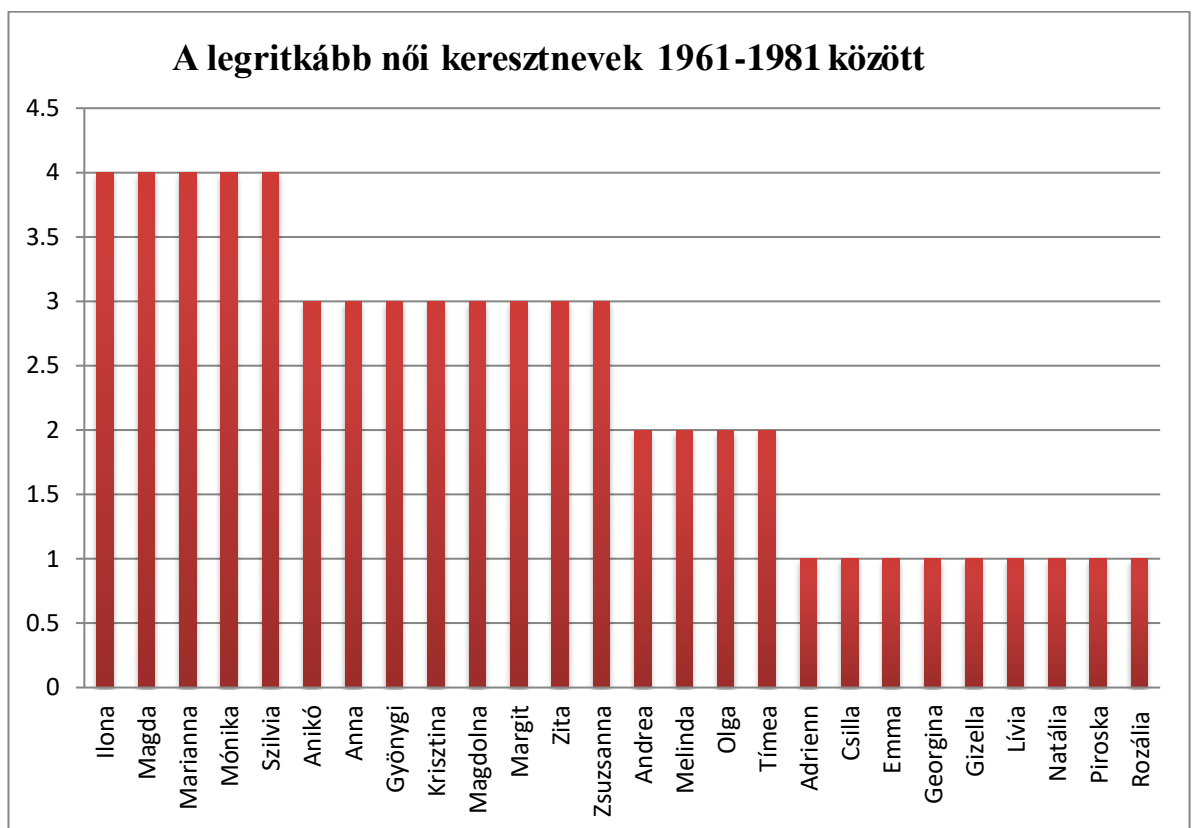

Az 1961–1981 közötti periódusban a leggyakoribb nevek közé tartozott a *Katalin*, ezt a keresztnévet összesen 19 személy viselte. Továbbá gyakori volt még az *Erzsébet* (13), *Éva* (11), *Irén* (7) és az *Erika* (7).

A legritkább női keresztnévek 1961 -1981 között

Keresztnév	Összesen
Ilona	4
Magda	4
Marianna	4
Mónika	4
Szilvia	4
Anikó	3
Anna	3
Gyöngyi	3
Krisztina	3
Margit	3
Zita	3
Zsuzsanna	3
Andrea	2
Melinda	2

Olga	2
Tímea	2
Adrienn	1
Csilla	1
Emma	1
Georgina	1
Gizella	1
Lívia	1
Natália	1
Piroska	1
Rozália	1

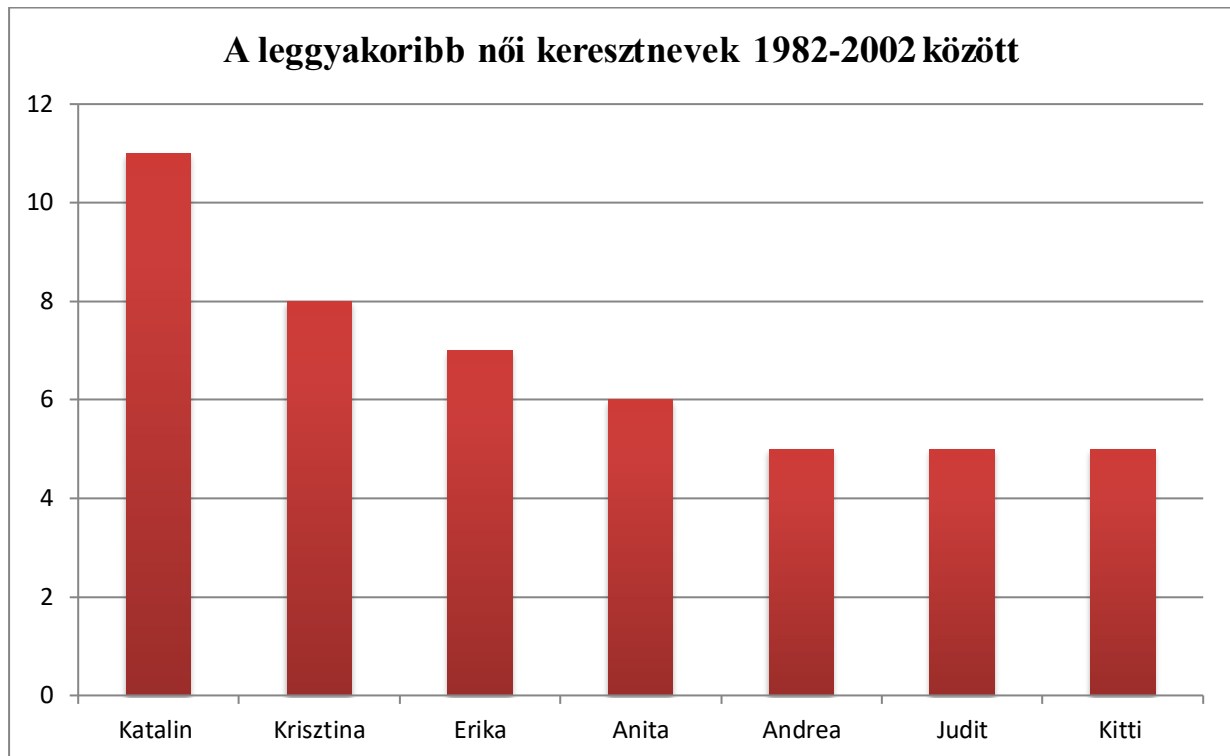

Az első vizsgált periódusban, ami az 1961 – 1981 közötti évek megfigyelhető, hogy egy-egy név igen csekély számban fordul elő. Egyes nevek egyszer – kétszer fordulnak csak elő. Példaként megemlíthető Viola, Adrienn, Tímea, Ágnes, Angéla, Csilla, Edit, Lívia Natália, stb.

A leggyakoribb női keresztnévek 1982 – 2002 között

Keresztnév	Összesen
------------	----------

Katalin	11
Krisztina	8
Erika	7
Anita	6
Andrea	5
Judit	5
Kitti	5

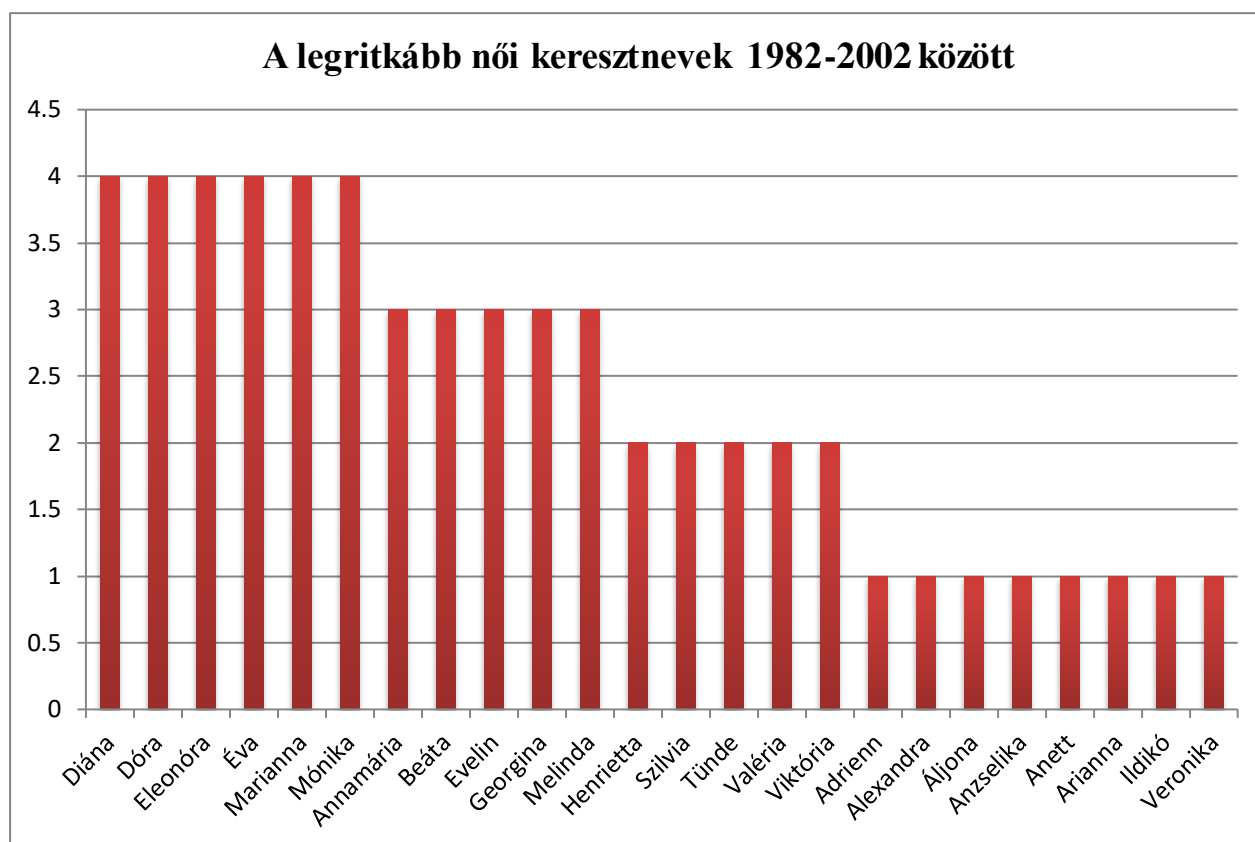

Az első periódushoz hasonlóan a második periódusban is, azaz 1982 – 2002 között szintén a *Katalin* név szerepel a vezető gyakori női keresztnévek listájának az élén. Bár az első periódushoz képest jóval csökkent a viselt személyek aránya, azonban így is szép számban van jelent (11). Ezt követi a *Krisztina* (8), *Erika* (7), *Anita* (6), *Judit* (5), *Andrea* (5), és a *Kitti* (5) keresztnév.

A legritkább női keresztnévek 1982 – 2002 között

Keresztnév	Összesen
Diana	4
Dóra	4
Eleonóra	4
Éva	4

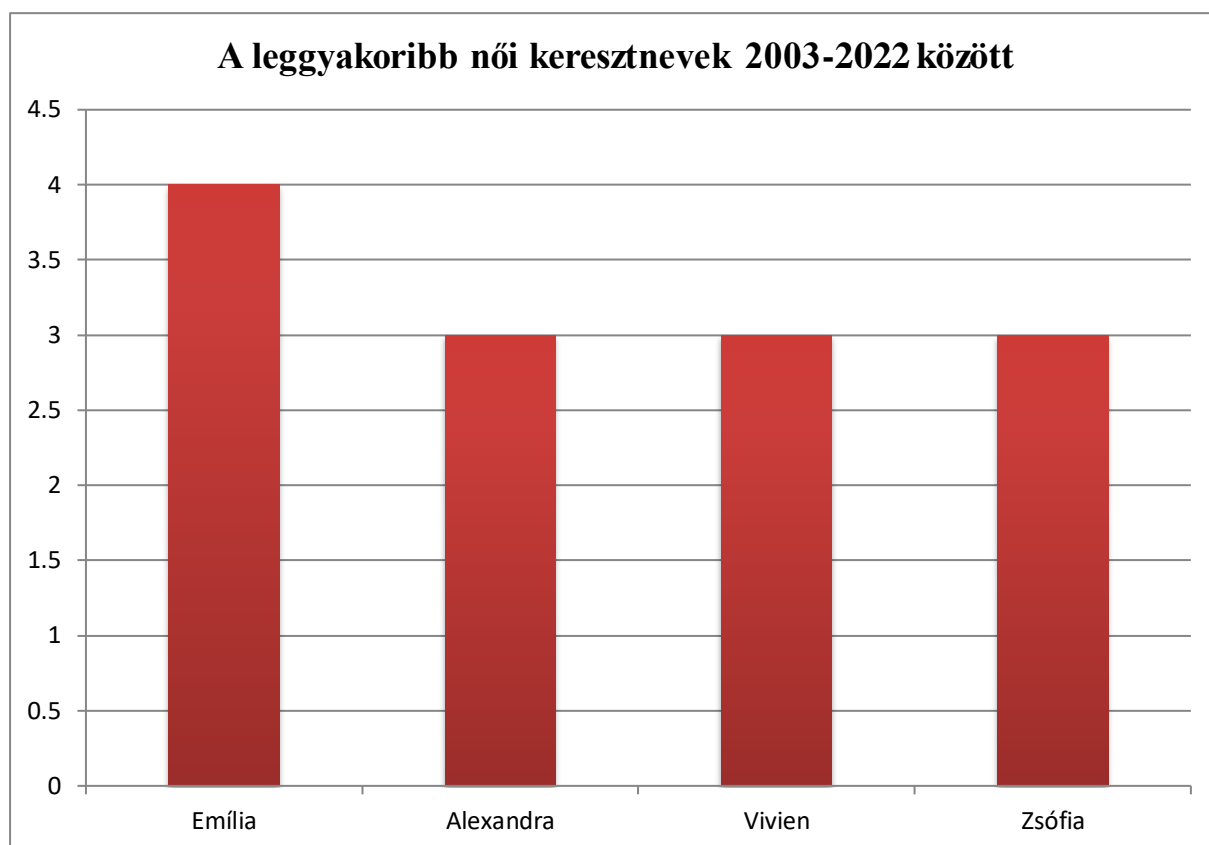
Marianna	4
Mónika	4
Annamária	3
Beáta	3
Evelin	3
Georgina	3
Melinda	3
Henrietta	2
Szilvia	2
Tünde	2
Valéria	2
Viktória	2
Adrienn	1
Alexandra	1
Ájona	1
Anselika	1
Anett	1
Arianna	1
Ildikó	1
Veronika	1

A legritkább keresztnemekkel kapcsolatban a második periódusban, ami 1982 – 2002 közötti időszak, nagyobb számban nő meg a ritkább keresztnemek aránya, amelyek leginkább egyszer fordulnak csak elő az említett periódusban. Megemlíthető az *Alexandra*, *Arianna*, *Beáta*, *Erzsébet*, *Gabriella*, *Hajnalka*, *Ildikó*, *Veronika*, *Zita*, stb.

A leggyakoribb női keresztnemek 2003 – 2022 között

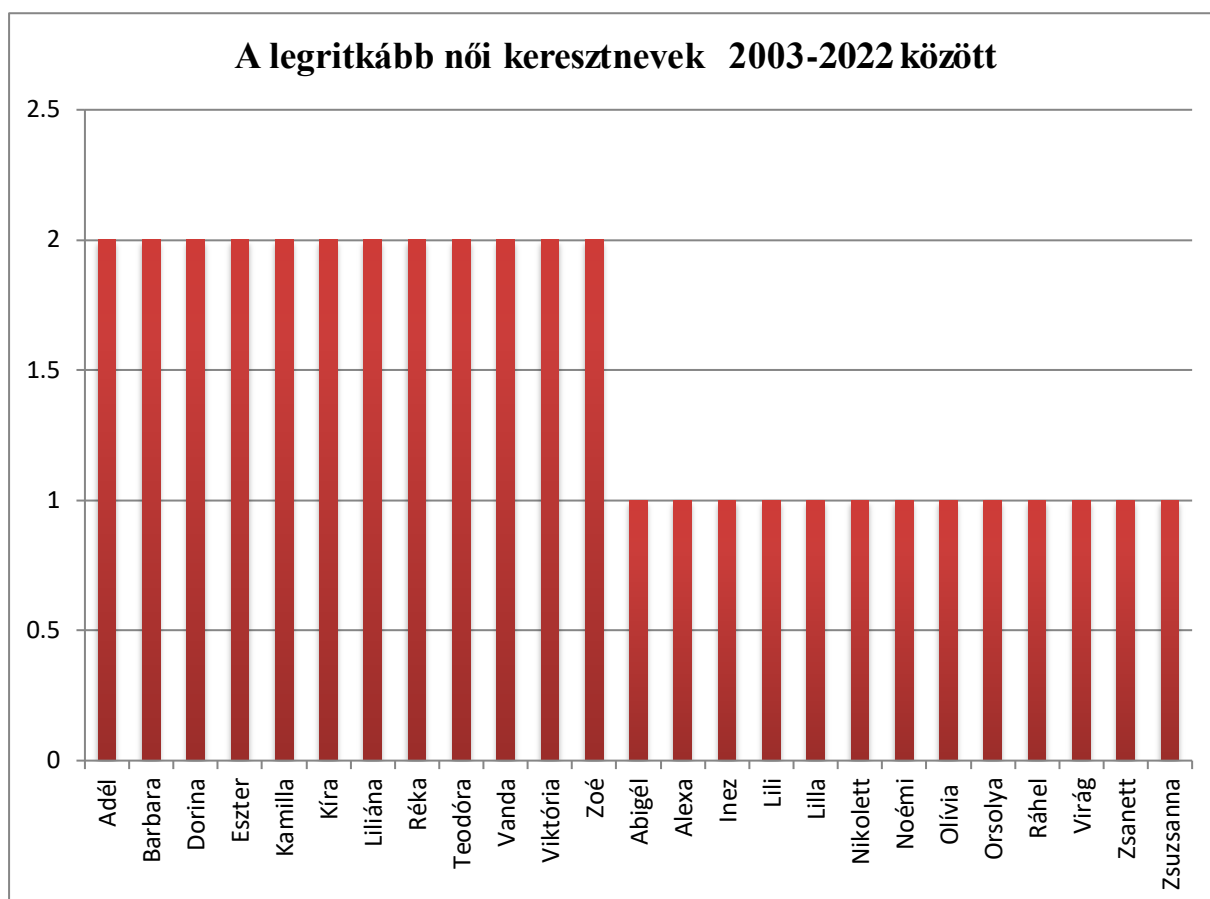
Keresztnév	Összesen
Emília	4
Alexandra	3
Vivien	3
Zsófia	3

A 2003 – 2022 vizsgált periódusban teljesen eltűnik az előző periódusokban listavezető *Katalin* keresztnév. Helyét az *Emília* (4) keresztnév veszi át, majd az *Alexandra* (3), *Vivien* (3), és a *Zsófia* (3).

A legritkább női keresztnévek 2003 – 2022 között

Keresztnév	Összesen
Adél	2
Barbara	2
Dorina	2
Eszter	2
Kamilla	2
Kíra	2
Liliána	2
Réka	2
Teodóra	2
Vanda	2
Viktória	2
Zoé	2
Abigél	1
Alexa	1
Inez	1
Lili	1
Lilla	1
Nikolett	1
Noémi	1
Olívia	1
Orsolya	1
Ráhel	1
Virág	1
Zsanett	1
Zsuzsanna	1

2003 – 2022 közötti vizsgált időszakban igen megnő a ritka nevek aránya. Ahogyan a névdivat változik, azt a nevek előfordulásában is jól lehet látni. Megjelennek az újszerűbb nevek, mint például az *Adél* vagy a *Zoé*, és az eddigi gyakori listavezető keresztnévek szinte eltűnnek már, vagyis kikopnak. Példaként említeném a *Katalin* keresztnévet.

2.1.1. A férfi keresztnévek vizsgálata

A férfi keresztnévek rendszere

No.	Név	1961 – 1981	1982 – 2002	2003 – 2022	Összesen
1.	Ádám	-	2	1	3
2.	Ákos	-	1	1	2
3.	Albert	1	-	-	1
4.	Alex	-	1	1	2
5.	András	3	6	-	9
6.	Attila	6	1	2	9
7.	Balázs	-	-	1	1

8.	Bálint	1	1	-	2
9.	Barna	1	-	-	1
10.	Barnabás	-	-	1	1
11.	Béla	17	8	-	25
12.	Bence	1	-	-	1
13.	Bertalan	2	2	-	4
14.	Botond	-	-	2	2
15.	Csaba	4	2	-	6
16.	Dániel	-	1	3	4
17.	Dávid	-	2	3	5
18.	Dénes	-	1	-	1
19.	Dominik	-	-	1	1
20.	Eduárd	1	-	-	1
21.	Elemér	2	-	-	2
22.	Endre	1	1	-	2
23.	Erik	-	1	1	2
24.	Ernő	3	1	-	4
25.	Ferenc	7	4	-	11
26.	Gábor	6	4	-	10
27.	Gergely	1	4	1	6
28.	Gergő	-	1	1	2
29.	Géza	4	1	1	6
30.	György	1	-	1	2
31.	Gyula	6	1	-	7
32.	Imre	2	1	-	3
33.	István	15	20	1	36
34.	János	17	7	1	25
35.	Jenő	1	-	-	1
36.	József	13	3	-	16
37.	Károly	3	-	-	3
38.	Kristóf	-	-	1	1
39.	Krisztián	-	4	2	6
40.	Lajos	3	3	-	6
41.	László	13	12	1	26
42.	Levente	-	-	1	1
43.	Lóránt	-	-	1	1
44.	Marcell	-	-	1	1
45.	Márk	-	1	6	7
46.	Márton	1	-	-	1
47.	Mihály	1	-	-	1
48.	Miklós	2	2	-	4
49.	Milán	-	-	4	4
50.	Nándor	2	1	-	3

51.	Noel	-	-	1	1
52.	Norbert	-	2	1	3
53.	Pál	6	8	1	15
54.	Péter	1	2	1	4
55.	Richárd	-	2	-	2
56.	Róbert	-	5	1	6
57.	Roland	-	1	3	4
58.	Sándor	16	12	7	35
59.	Szabolcs	-	2	1	3
60.	Szilárd	1	-	-	1
61.	Tamás	-	2	-	2
62.	Tibor	3	-	-	3
63.	Viktor	1	-	-	1
64.	Zoltán	10	11	4	25
65.	Zsigmond	1	-	-	1
66.	Zsolt	3	8	1	12

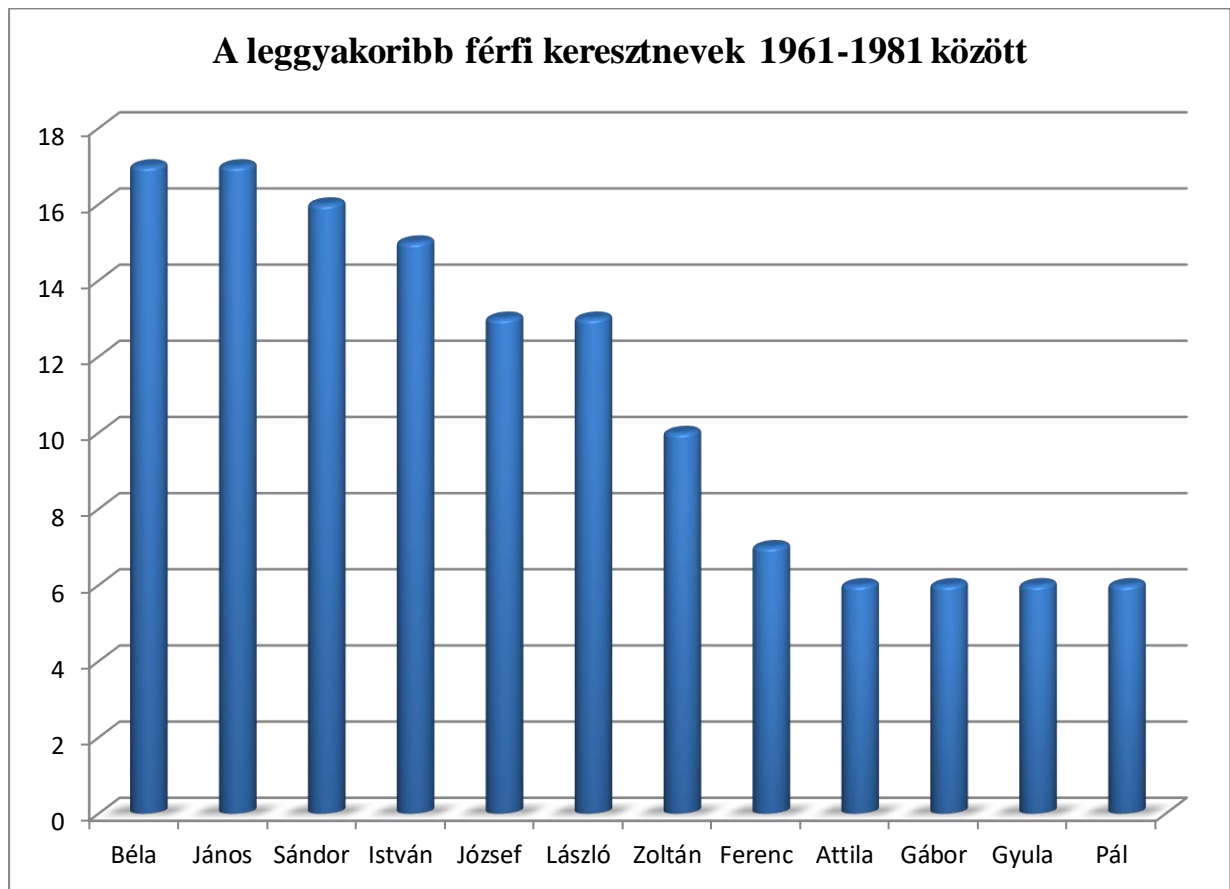
Férfi keresztnevékből 66-et gyűjtöttem, vizsgáltam és rendeztem táblázatba. Tizenegy olyan nevet találtam, amely mind a három korszakban előfordul. Ezek a következők: *Attila, Gergely, Géza, István, János, László, Pál, Péter, Sándor, Zoltán, Zsolt.*

Viszont előfordulnak olyan keresztnévek is, amelyek az egész 61 év alatt, csak egyszer fordultak elő. Ezek pedig a következők: *Albert, Balázs, Barna, Barnabás, Bence, Dénes, Dominik, Eduárd, Jenő, Kristóf, Levente, Lóránt, Marcell, Márton, Mihály, Noel, Szilárd, Viktor, Zsigmond.*

A leggyakoribb férfi keresztnévek 1961 – 1981 között

Keresztnév	Összesen
Béla	17
János	17
Sándor	16
István	15
József	13
László	13
Zoltán	10
Ferenc	7
Attila	6

Gábor	6
Gyula	6
Pál	6

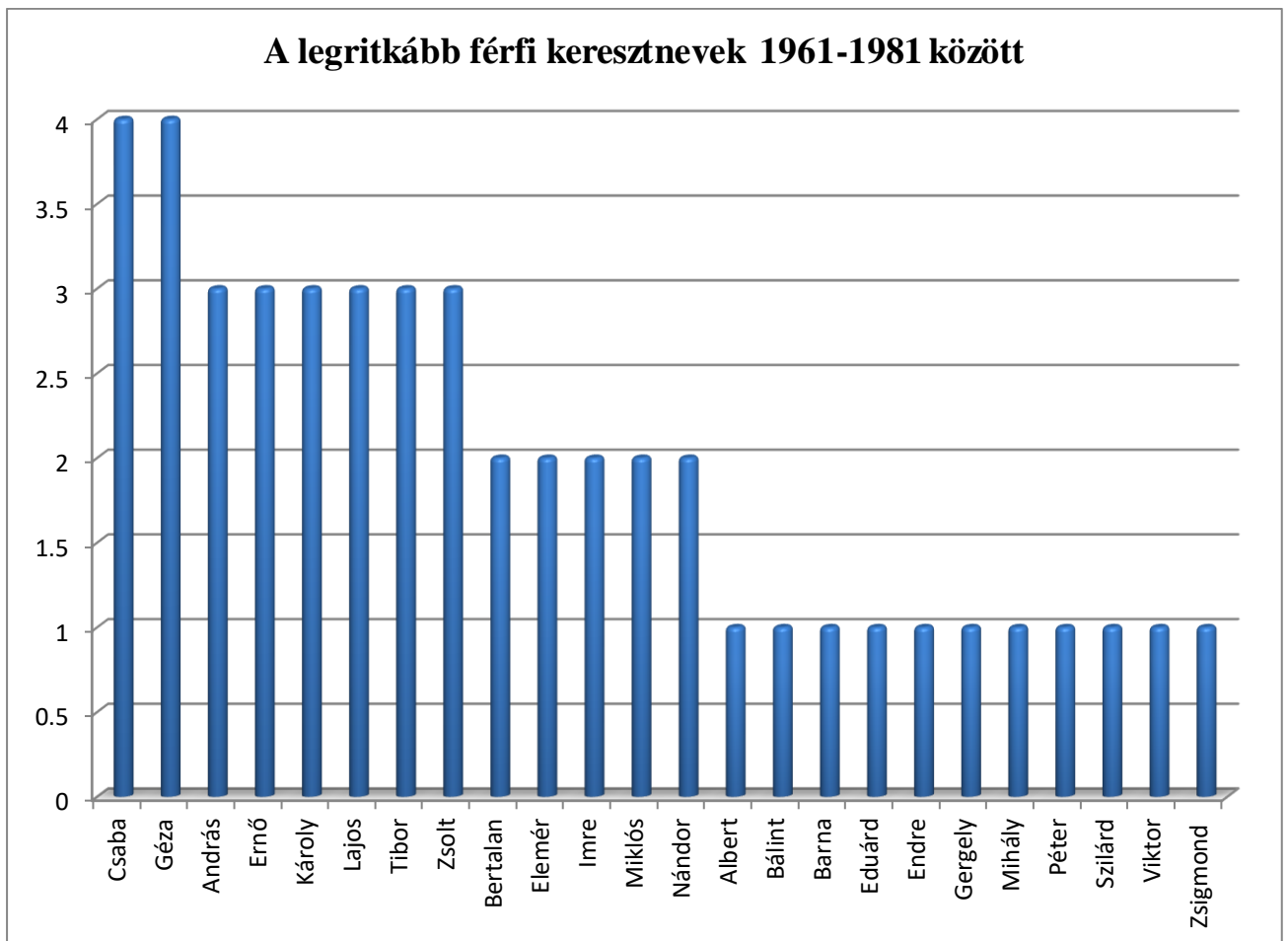

Az első vizsgált periódusban 1961 – 1981 között a leggyakoribb férfinevek élén a *Béla* és *János* keresztnév áll. Ezt a két keresztnévet 17 – 17 férfi viselte. Nagy számban van még jelen a *Sándor* (16) név is, továbbá az *István* (15), *József* (13), *László* (13), *Zoltán* (10), *Ferenc* (7), valamint az *Attila*, *Gábor*, *Gyula*, *Pál* (6) keresztnévek is.

A legritkább férfi keresztnévek 1961 – 1981 között

Keresztnév	Összesen
Csaba	4
Géza	4
András	3
Ernő	3
Károly	3

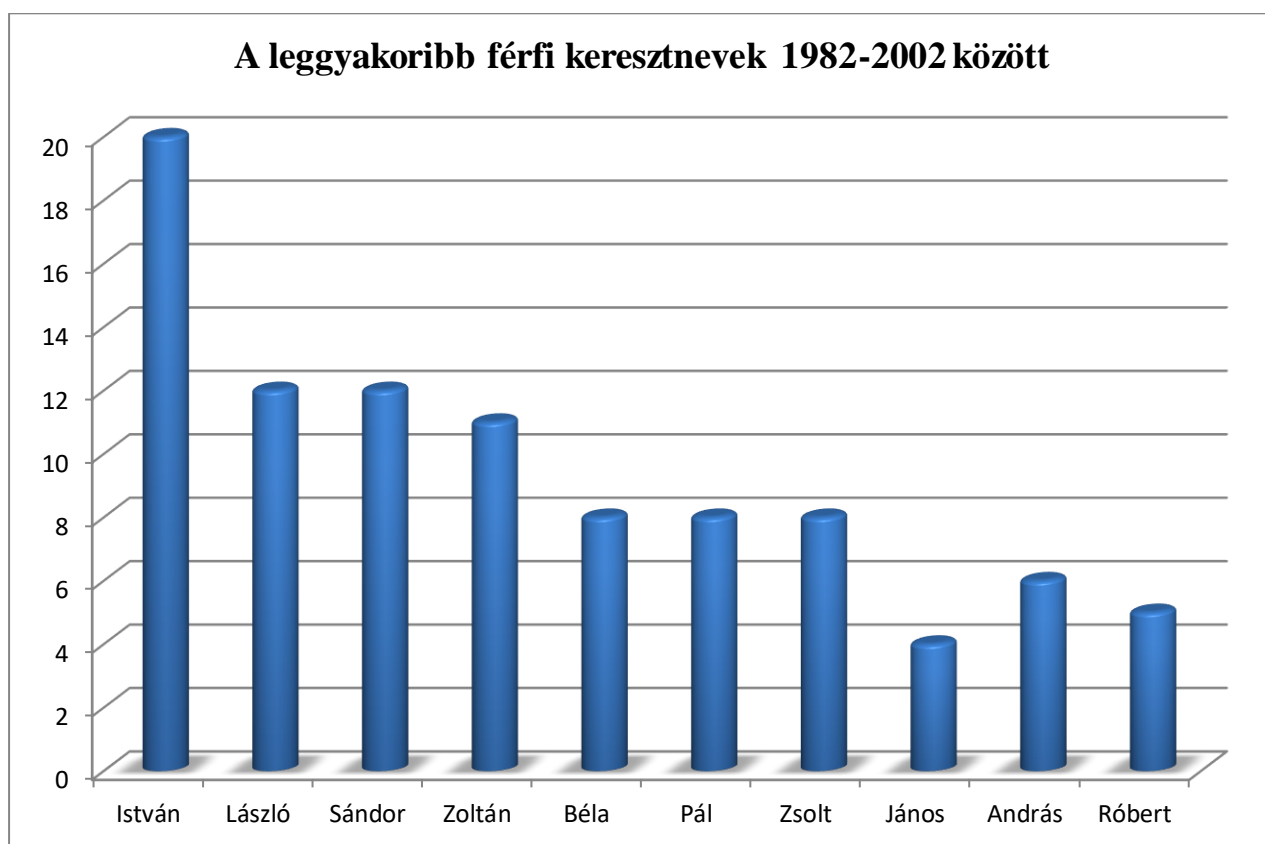
Lajos	3
Tibor	3
Zsolt	3
Bertalan	2
Elemér	2
Imre	2
Miklós	2
Nándor	2
Albert	1
Bálint	1
Barna	1
Eduárd	1
Endre	1
Gergely	1
Mihály	1
Péter	1
Szilárd	1
Viktor	1
Zsigmond	1

Az 1961 – 1981 időszak között legritkábban előforduló férfi keresztnévek között megemlíthetünk párát, amik a következők: *Csaba, Bálint, Eduárd, Endre, Mihály, Péter, Szilárd, Viktor, Zsigmond, stb.*

A leggyakoribb férfi keresztnévek 1982 – 2002 között

Keresztnév	Összesen
István	20
László	12
Sándor	12
Zoltán	11
Béla	8
Pál	8
Zsolt	8
János	7
András	6
Róbert	5

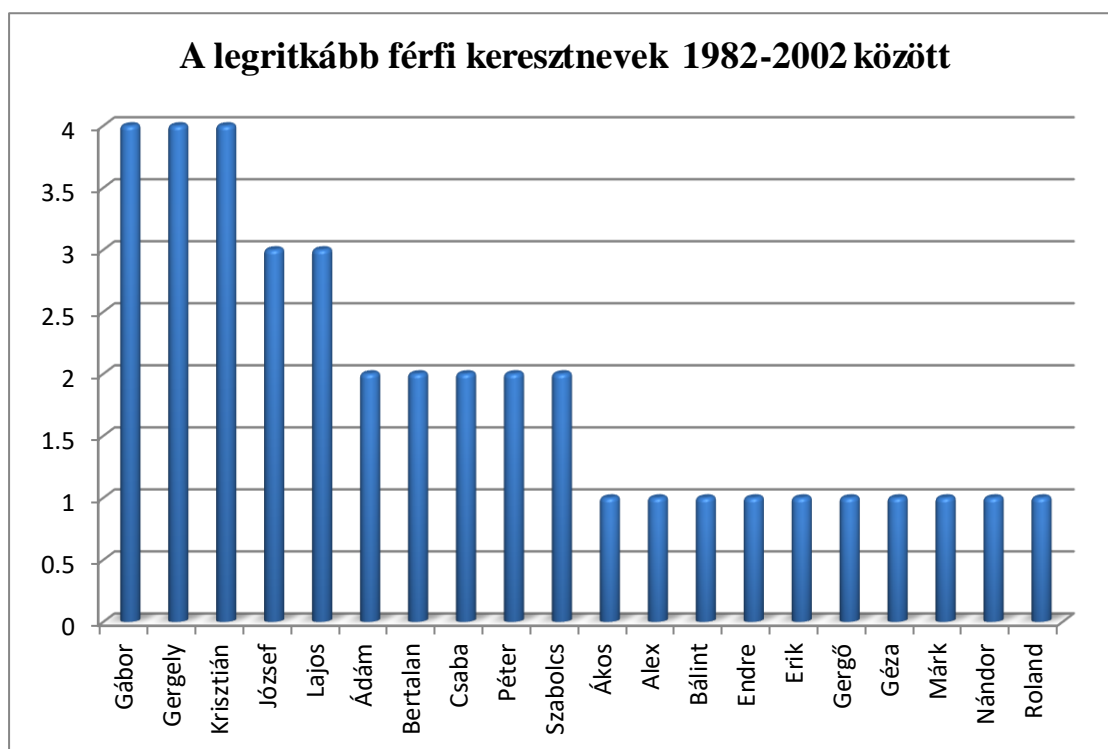

A második vizsgált periódusban, ami az 1982 – 2002 közötti vizsgált időszak az *István* keresztnév nagyszámban áll a lista élén. Összesen 20 személy viselte ezt a

nevet ebben az időszakban. Ezt követi még a *László* (12), *Sándor* (12), *Zoltán* (11), valamint az előző periódusban a listavezető *Béla* keresztnév itt most lejjebb csúszott egy kicsit (8). Továbbá jelen van még a *Pál* (8), *Zsolt* (8), *János* (7), *András* (6), és a *Róbert* (5) keresztnév is.

A legritkább férfi keresztnévek 1982 – 2002 között

Keresztnév	Összesen
Gábor	4
Gergely	4
Krisztián	4
József	3
Lajos	3
Ádám	2
Bertalan	2
Csaba	2
Péter	2
Szabolcs	2
Ákos	1
Alex	1
Bálint	1
Endre	1
Erik	1
Gergő	1
Géza	1
Márk	1
Nándor	1
Roland	1

Az 1982 – 2002 közötti időszakban egyre több számban fordulna elő ritka keresztnévek. A ritka keresztnévek közül megemlíthetünk egy párat: *Gábor, Gergely, Krisztián, Lajos, Szabolcs, Alex. Bálint, Endre, Roland* és stb.

A leggyakoribb férfi keresztnévek 2003 – 2022 között

Keresztnév	Összesen
Sándor	7
Márk	6
Milán	4
Zoltán	4

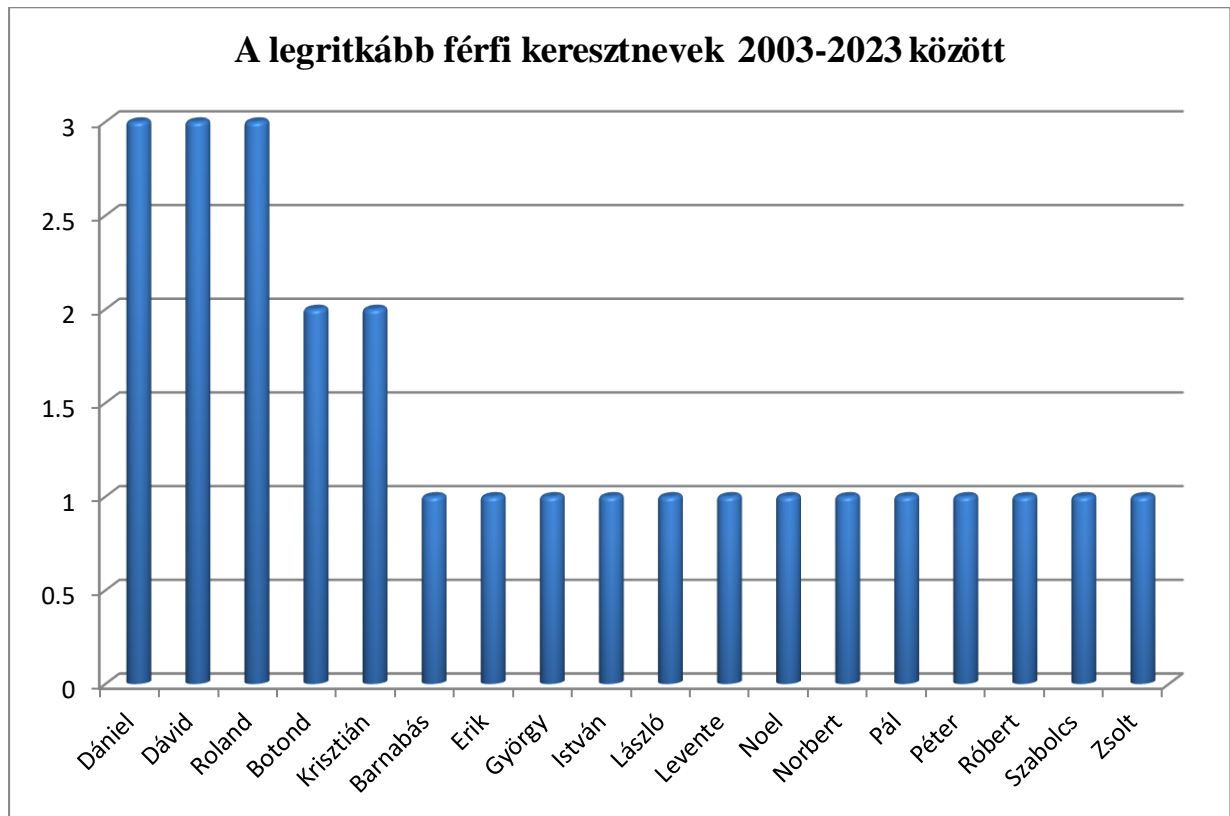

A harmadik periódusra, ami a 2003 – 2022 közötti időszak az eddig lista élén álló keresztnévek, mint például a *Béla*, *István* vagy a *János* eltűnnek a gyakori keresztnévek közül. Egyedül a *Sándor* és a *Zoltán* név, ami mindhárom időszak gyakori keresztnévei között szerepel. Továbbá gyakori a *Márk* (6) és a *Milán* (4) keresztnév.

A legritkább férfi keresztnévek 2003 – 2022 között

Keresztnév	Összesen
Dániel	3
Dávid	3
Roland	3
Botond	2
Krisztián	2
Barnabás	1
Erik	1
György	1
István	1
László	1
Levente	1
Noel	1

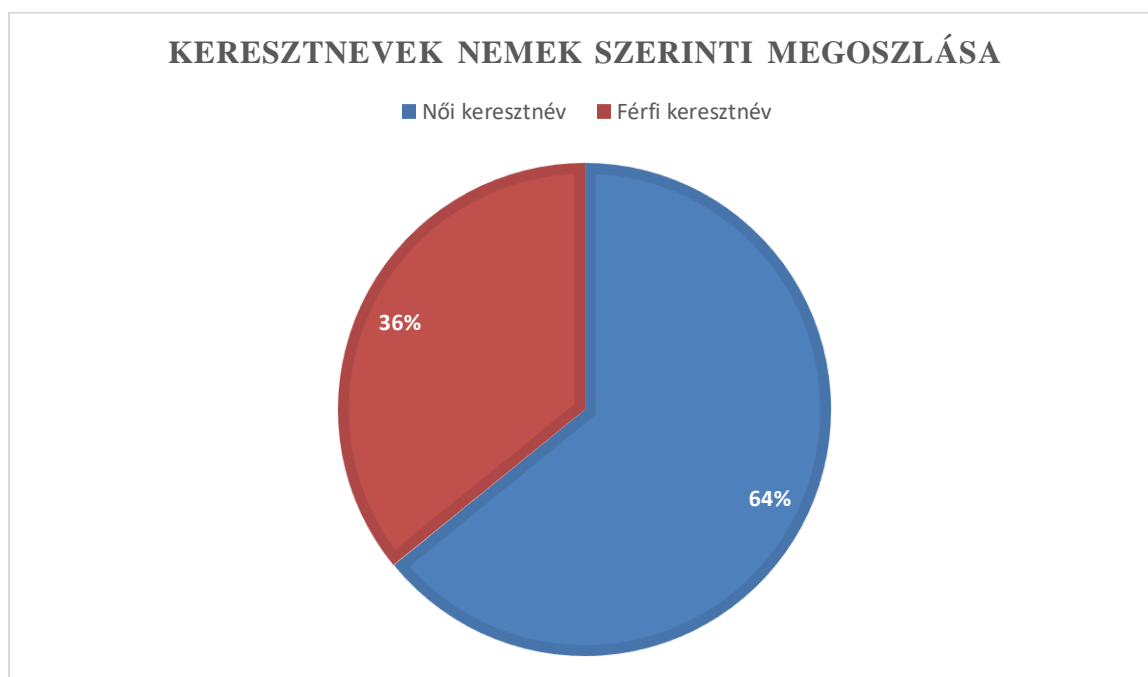
Norbert	1
Pál	1
Péter	1
Róbert	1
Szabolcs	1
Zsolt	1

Ahogy a harmadik periódus végére érünk, egyre inkább láthatjuk, hogy bizonyos nevek, amik ez idáig listavezető nevek voltak, alig csekély számban vannak jelen, vagy teljesen el is tűntek. Ezek köszönhetőek a folyamatosan változó névdivatnak, mivel ahogyan haladunk előre az időben a régies nevek kikopnak, és új, az éppen adott kor népszerű keresztnévei veszik át a helyüket. Példaként a *Béla* keresztnévet tudom felhozni, amely az első két periódusban 1961 – 2002 között nagy számban van jelen, viszont már 2002 után nem igazán találkozhatunk vele. Vagy ha akár eltekintünk az adott névanyagtól, akkor környezetünkben is megfigyelhetjük, hogy ezt a nevet már nem igazán választják újszülött részére.

A harmadik periódusban pedig a legritkább férfi keresztnévek közül megemlítetünk párát, min például a *Dániel*, *Erik*, *Levente*, *Noel*, *Péter*, *Szabolcs* és *Zsolt* keresztnév.

2.2.1 A keresztnévek nemek szerinti megoszlása

Összesen 184 keresztnév gyűjtöttem össze 1961-es évtől 2022-ig. Ahogy a mellékelt diagram is mutatja, jól látható, hogy a 184 keresztnévnek, csak a 36%-a (ez 66) férfi eredetű név, míg a női nevek száma ettől sokkal több, amely 64% (118). Továbbá azt is megállapítottam, hogy a 118 női keresztnéven 374 személy osztozik, míg a 66 férfi keresztnéven 398 személy. Ez azért érdekes arány, mivel sokkal több női nevet gyűjtöttem, mint férfit, mégis a férfiak osztoznak többen, kevesebb keresztnéven.

2.3 A keresztnévek vizsgálata eredetük szerint

Végezetül pedig kategorizáltam a gyűjtött keresztnéveket eredetük szerint. Külön a nőit és külön a férfi keresztnéveket. A keresztnévek kategorizálásában és eredetük meghatározásában nagy segítségemre volt Ladó János Magyar utónévkönyv című

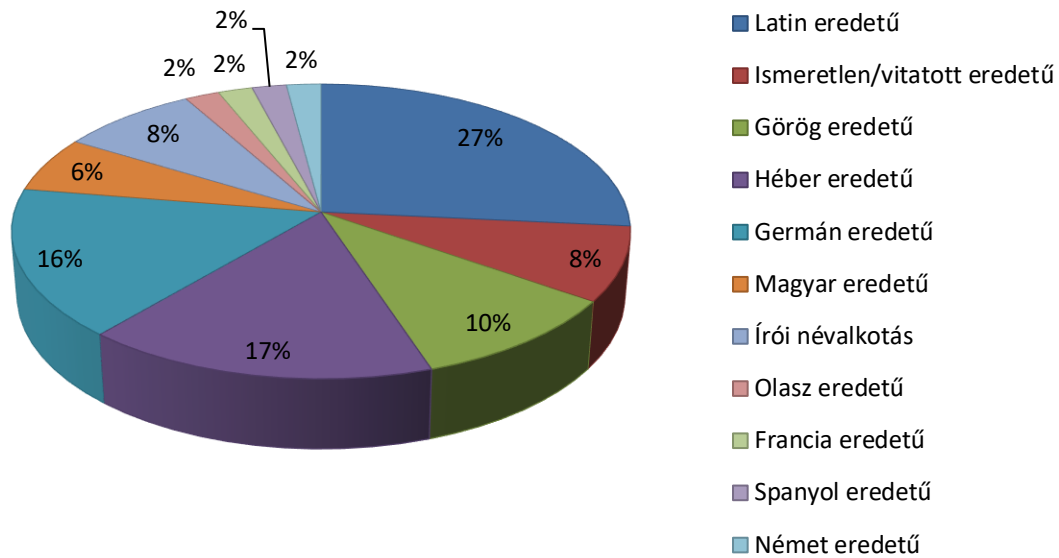
munkája [26, 1 – 268. o.], valamint Fercsik Erzsébet és Rácz Judit keresztnevek enciklopédiája című munkája [14, 1 – 646. o.].

2.3.1 A női keresztnevek kategorizálása eredetük szerint.

Az 1961 – 1981 közötti női keresztnevek eredetük szerint: 49 név/31%.

- **latin eredetű:** *Andrea, Angelika, Angéla, Beáta, Georgina, Julianna, Livia, Margit, Marianna, Natália, Piroska, Szilvia, Valéria.* 27%
- **ismeretlen, vitatott eredetű:** *Gizella, Melinda, Mónika (karthágói pun), Viola (latin/magyar.* 8%
- **görög eredetű:** *Ágnes, Ilona, Irén, Katalin, Krisztina.*10%
- **héber eredetű:** *Anikó, Anna, Erzsébet, Éva, Magda, Magdolna, Mária, Zsuzsanna.*17%
- **germán eredetű:** *Edit, Emma, Erika, Ida, Ildikó, Irma, Judit, Olga.*16%
- **magyar eredetű:** *Ágota, Gyöngyi, Ibolya.* 6%
- **írói névalkotás:** *Csilla, Jolán, Tímea, Tünde.*8%
- **olasz eredetű:** *Rozália.*2%
- **francia eredetű:** *Adrienn.*2%
- **spanyol eredetű:** *Anita.*2%
- **német eredetű:** *Zita.* 2%

Az 1961-1981 közötti női keresztnévek megoszlása eredetük szerint

Az első korszak (1961 - 1981) kutatási eredménye azt mutatja, hogy a női neveknél leggyakoribb a latin eredetű keresztnévek. Ilyen név például az *Beáta*, *Natália*, *Valéria*. A második nagyobb gyakoriságú csoport a héber eredetű keresztnévek, amelyek a következők: *Anikó*, *Erzsébet*, *Éva*, *Mária*, *stb.* A legkisebb arányban az olasz, francia, spanyol és német eredetű keresztnévek vannak. Például *Adrienn*, *Anita*, *Rozália*, *Zita*.

Az 1982 – 2002 közötti női keresztnévek eredetük szerint: 65 név/40%.

- **latin eredetű:** *Andrea*, *Anzselika*, *Beáta*, *Emília*, *Gabriella*, *Georgina*, *Henrietta*, *Karolina*, *Klaudia*, *Laura*, *Marianna*, *Natália*, *Orsolya*, *Renáta*, *Szabina*, *Szilvia*, *Valéria*, *Viktória*. 28%

- **ismeretlen, vitatott eredetű:** *Áljona* (cseh/szlovák), *Diána* (római/latin), *Evelin* (francia/angol), *Médea*, *Melinda*, *Molli* (héber/angol), *Mónika*. 11%

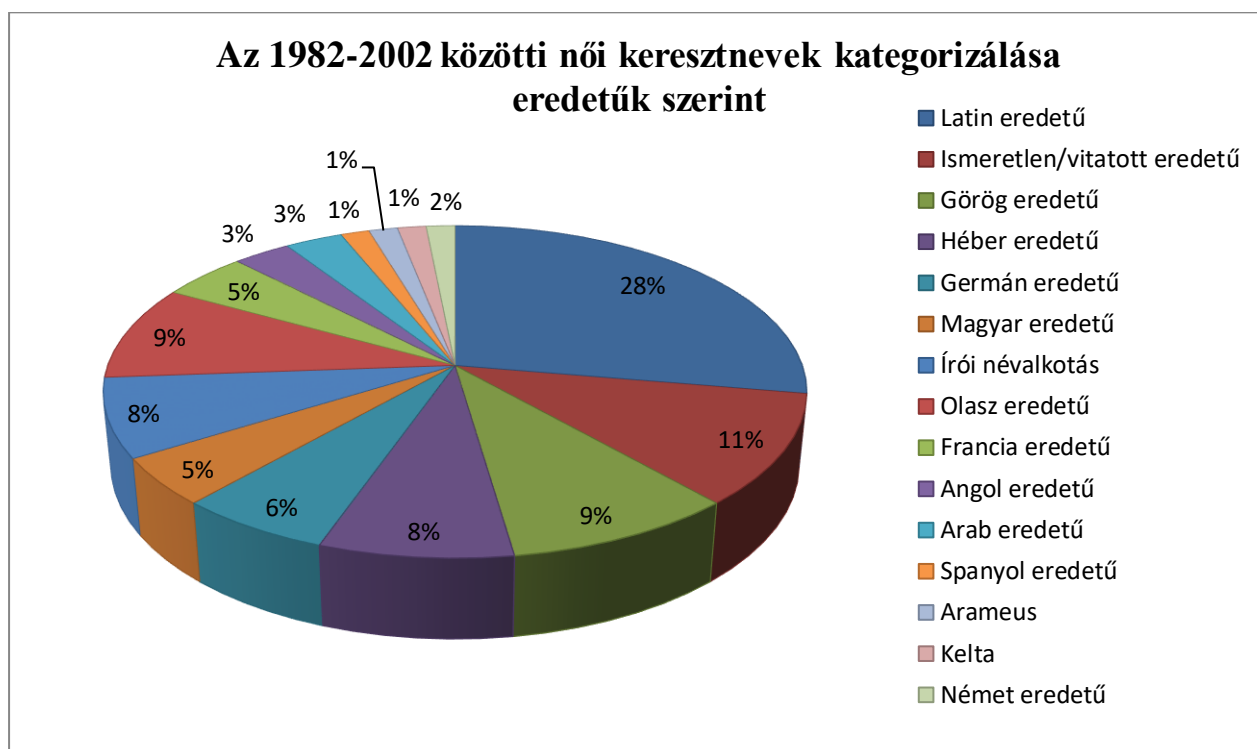
- **görög eredetű:** *Alexandra*, *Barbara*, *Dóra*, *Katalin*, *Krisztina*, *Veronika*. 9%

- **héber eredetű:** *Anna*, *Annamária*, *Erzsébet*, *Éva*, *Noémi*. 8%

- **germán eredetű:** *Edina*, *Erika*, *Ildikó*, *Judit*. 6%

- **magyar eredetű:** *Gyöngyi*, *Hajnalka*, *Kinga*. 5%

- **írói névalkotás:** *Csilla, Enikő, Jolán, Lilla, Tünde.*8%
- **olasz eredetű:** *Arianna, Bettina, Bianka, Nikoletta, Rita, Rozália.*9%
- **francia eredetű:** *Adrienn, Anett, Ivett.*5%
- **angol eredetű:** *Kitti, Vanessza.*3%
- **arab eredetű:** *Eleonóra, Nóra.*3%
- **spanyol eredetű:** *Anita.*1%
- **arameus:** *Márta.*1%
- **kelta:** *Brigitta.*1%
- **német eredetű:** *Zita.*2%

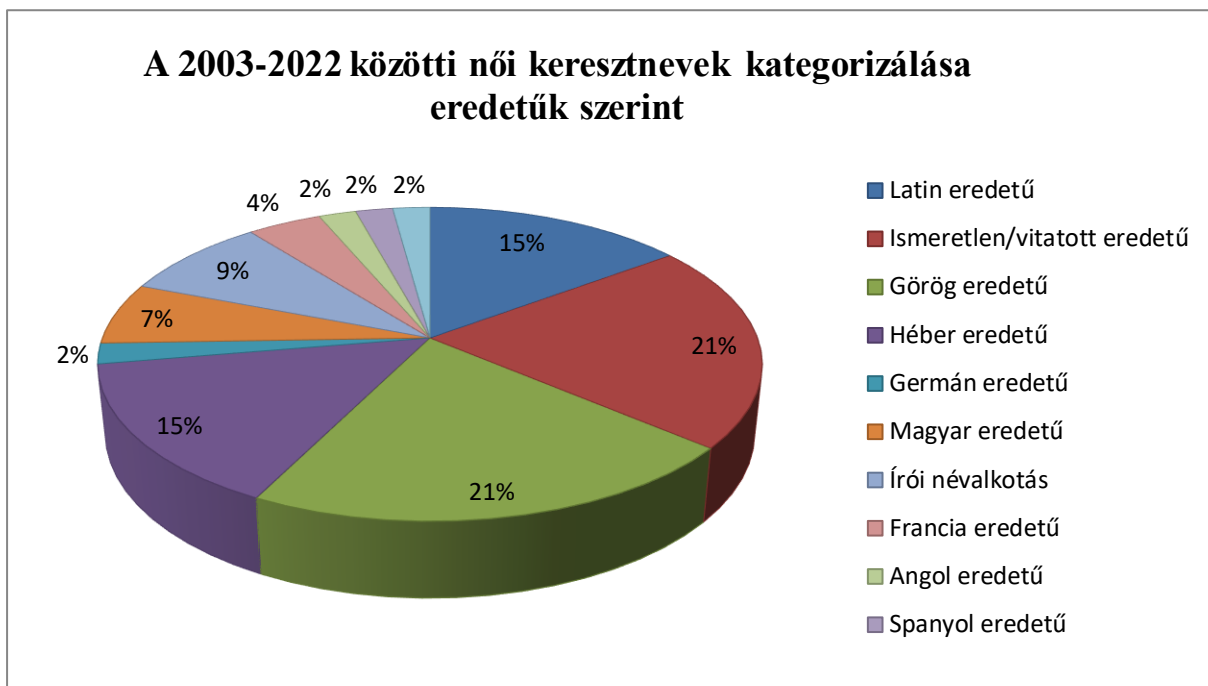

1982 – 2002 közötti periódus leggyakoribb eredetű keresztnévei az előzőhöz hasonlóan szintén a latin eredetűk. Ilyen név például az *Andrea, Anzselika, Karolina, Natália, Orsolya*, stb. Nagy számban vannak még jelen az ismeretlen/vitatott eredetű keresztnévek is. Itt példaként megemlíthetjük: *Áljoná, Diána, Evelin, Médea, Moll*i, keresztnéveket. Viszont vannak olyanok is, amelyek igen csekély számban fordulnak elő. Ilyenek például a német, kelta, arameus, spanyol, arab, angol eredetű

keresztnevek. Például ilyen az *Anita, Brigitta, Eleonóra, Márta, Vanessza* vagy a *Zita* keresztnév is. Valamint a három vizsgált periódus közül ez a legszínesebb.

Az 1961 – 1981 közötti női keresztnevek eredetük szerint: 47 név/29%.

- **latin eredetű:** *Andrea, Emília, Laura, Olívia, Orsolya, Regina, Viktória.*
15%
- **ismeretlen, vitatott eredetű:** *Adél (német/francia), Csenge, Eszter (héber/perzsa), Fanni (angol/német), Fruzsina (görög/magyar), Kamilla, Kíra (görög/szláv), Lili (német/angol), Liliána, Réka.*21%
- **görög eredetű:** *Ágnes, Alexa, Alexandra, Barbara, Dorina, Katalin, Szófia, Teodóra, Zoé, Zsófi.*21%
- **héber eredetű:** *Abigél, Anna, Annamária, Hanna, Noémi, Ráhel, Zsuzsanna.*15%
- **germán eredetű:** *Erika.*2%
- **magyar eredetű:** *Boglárka, Emese, Virág.*7%
- **írói névalkotás:** *Enikő, Lilla, Tímea, Tünde.*9%
- **francia eredetű:** *Nikolett, Zsanett.*4%
- **angol eredetű:** *Vivien.*2%
- **spanyol eredetű:** *Inez.*2%
- **lengyel eredetű:** *Vanda.*2%

2003 – 2022 közötti periódusban az ismeretlen/vitatott eredetű keresztnévek csoportja a domináló. Ide tartozik az *Adél, Csenge, Fanni, Fruzsina, Liliána, Kíra, Réka*, stb. keresztnévek is. Alacsony arányban vannak jelen a lengyel, spanyol, angol és germán eredetű nevek. Itt megemlíthető példaként az *Inez, Nikolett, Vanda, Vivien, Zsanett* keresztnév.

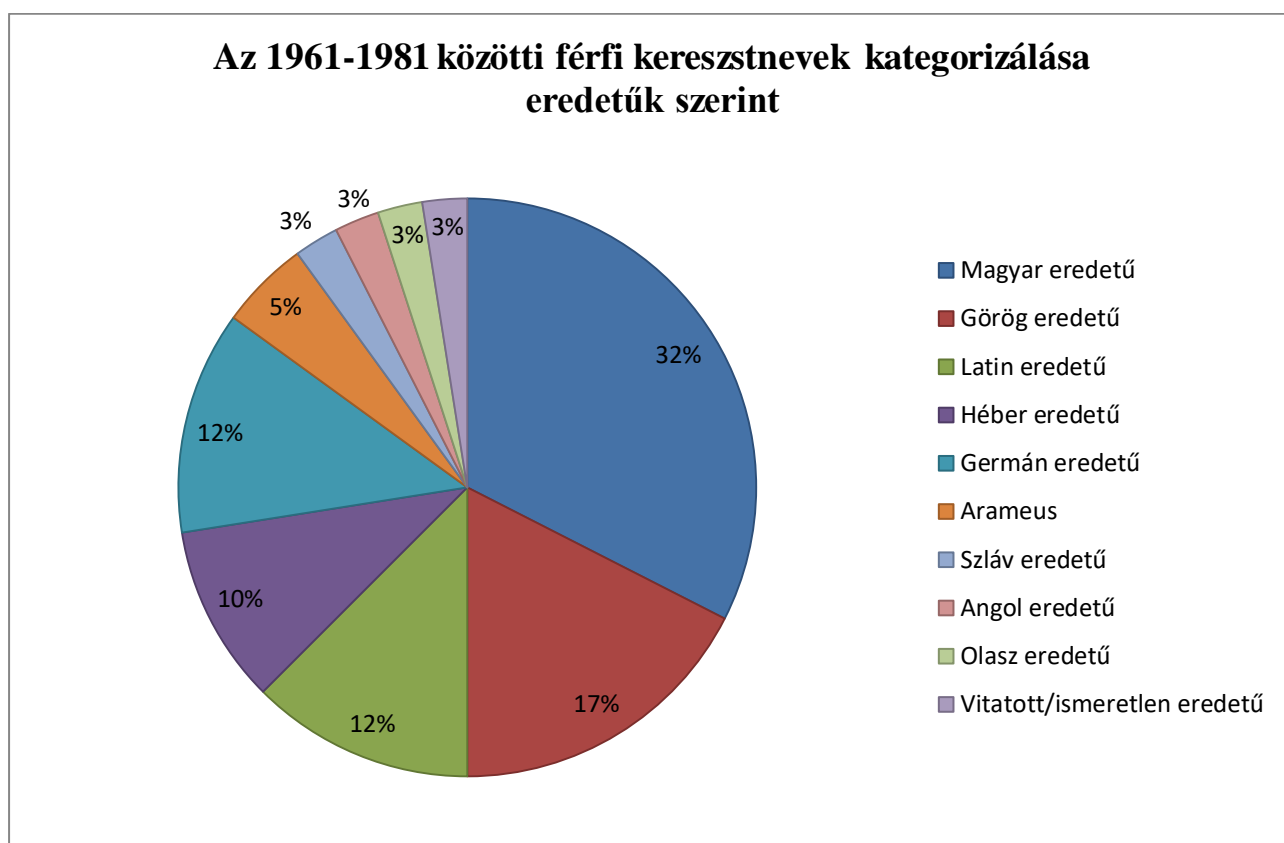
Ha megfigyeljük a vizsgált három korszak keresztnéveit, akkor jól láthatjuk, hogy eredetük szerint igen sokszínűek. Az első két korszakban a latin eredetű keresztnévek voltak a dominálók, viszont a harmadik korszakra már csökkent ezek száma, így az ismeretlen/vitatott eredetű nevek vették át a helyét. Továbbá azt is megfigyelhetjük, hogy mindhárom korszak elég színes képet mutat a nevek eredetéről. Viszont mégis a legszínesebbek a második korszak keresztnévei voltak, mivel ebben a korszakban nem csak a névválasztás bizonyult választékosnak, hanem az eredet szerinti megoszlás is sokszínű.

2.3.2. A férfi keresztnévek kategorizálása eredetük szerint.

Az 1961 – 1981 közötti férfi keresztnévek kategorizálása eredetük szerint 40 név/30%.

- **magyar eredetű:** *Barna, Béla, Botond, Csaba, Elemér, Ernő, Géza, Gyula, Jenő, Nándor, Szilárd, Zoltán, Zsolt.* 32%

- **görög eredetű:** *András, Endre, Gergely, György, István, Miklós, Sándor.*17%
- **latin eredetű:** *Bálint, Bence, Pál, Tibor, Viktor.*12%
- **héber eredetű:** *Gábor, János, József, Mihály.*10%
- **germán eredetű:** *Albert, Attila, Imre, Lajos, Zsigmond.*12%
- **arameus:** *Bertalan, Péter.*5%
- **szláv eredetű:** *László.*3%
- **angol eredetű:** *Eduárd.* 3%
- **olasz eredetű:** *Ferenc.*3%
- **vitatott, ismeretlen:** *Károly.*3%

Az első időszakban, azaz 1961 – 1981 között, a férfi keresztnévek körében a leggyakoribbnak a magyar eredetű keresztnévek bizonyultak. Ilyen nevek például a *Béla, Botond, Csaba, Géza, Gyula, Nándor, Zoltán* és stb, keresztnévek is. Viszont nagyobb számban vannak még jelen a görög eredetű keresztnévek is, mint például, az *András, Endre, Gergely, István, Sándor,* és stb. nevek is. A legalacsonyabb

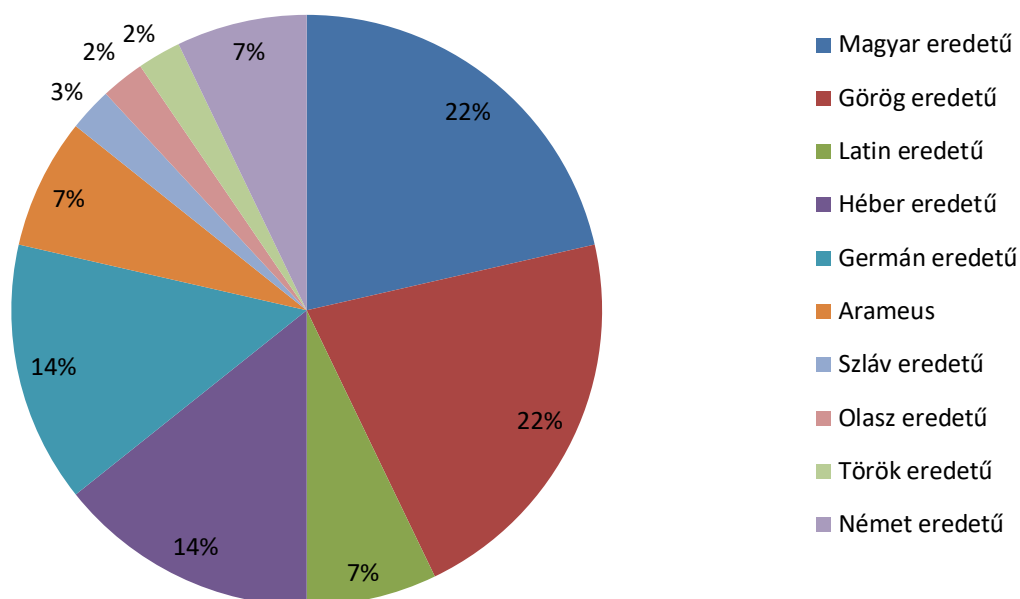
tendenciát a vitatott/ismeretlen, olasz, angol és szláv eredetű keresztnévek mutatják. Ezekhez tartozik a *Ferenc*, *Eduárd*, *Károly* és *László* keresztnév.

Az 1982 – 2002 közötti férfi keresztnévek kategorizálása eredetük szerint:

42 név/36%.

- **magyar eredetű:** *Béla, Csaba, Ernő, Géza, Gyula, Nándor, Szabolcs, Zoltán, Zsolt.*22%
- **görög eredetű:** *Alex, András, Dénes, Endre, Gergely, Gergő, István, Miklós, Sándor.* 22%
- **latin eredetű:** *Bálint, Krisztián, Pál.*7%
- **héber eredetű:** *Ádám, Dániel, Dávid, Gábor, János, József.*14%
- **germán eredetű:** *Attila, Erik, Imre, Lajos, Norbert, Richárd.*14%
- **arameus:** *Bertalan, Péter, Tamás.*7%
- **szláv eredetű:** *László.*3%
- **olasz eredetű:** *Ferenc.*2%
- **török eredetű:** *Ákos.*2%
- **német eredetű:** *Márk, Roland, Róbert.*7%

Az 1982-2002 közötti férfi keresztnévek kategorizálása eredetük szerint

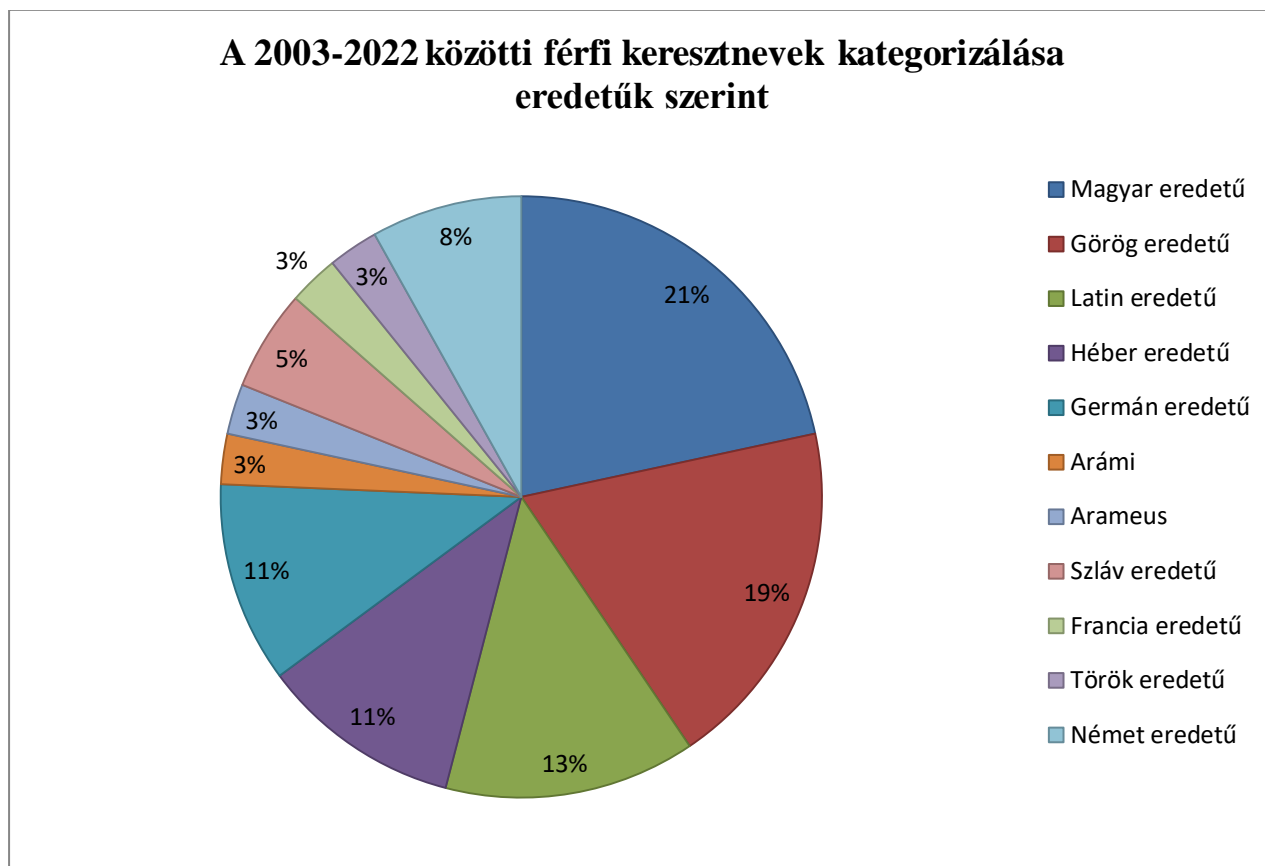

Az 1982 – 2002 közötti időszak megoszlása szerint az elsőhöz hasonlóan itt is a magyar eredetű nevek vannak jelen a legnagyobb számban. Példaként megemlíthető az *Ernő, Szabolcs, Zoltán, Zsolt* keresztnév. A legkisebb mennyiségben a török, olasz és szláv eredetű keresztnévek vannak. Ilyen név például az *Ákos, Ferenc* vagy a *László* keresztnév.

A 2003 - 2022 közötti férfi keresztnévek kategorizálása eredetük szerint: 35 név/30%

- **magyar eredetű:** *Botond, Géza, Gyula, Levente, Szabolcs, Szilárd, Zoltán, Zsolt.*21%
- **görög eredetű:** *Alex, Gergely, Gergő, György, István, Kristóf, Sándor.*19%
- **latin eredetű:** *Balázs, Dominik, Krisztián, Marcell, Pál.*13%
- **héber eredetű:** *Ádám, Dániel, Dávid, János.*11%
- **germán eredetű:** *Attila, Erik, Norbert, Lóránt.*11%
- **arámi:** *Barnabás.*3%
- **arameus:** *Péter.*3%

- **szláv eredetű:** *László, Milán.*5%
- **francia eredetű:** *Noel.* 3%
- **török eredetű:** *Ákos.*3%
- **német eredetű:** *Márk, Roland, Róbert.*8%

Az utolsó periódus 2003 – 2022 vizsgált keresztnévei között ez előző kettőhöz hasonlóan szintén a magyar eredetű nevek a dominánsak. Nagyobb számban vannak még a görög eredetű keresztnévek is. Ilyen név például az *Alex, Gergely, Gergő, Kristóf* vagy a *Sándor*. Alacsonyabb létszámban a török, francia, arámi, arameusi nevek vannak jelen. Megemlíthető példaként az *Ákos, Barnabás, Noel* és *Péter* keresztnév.

A három vizsgált időszakról elmondható, hogy a magyar eredetű nevek voltak jelen a leginkább. Továbbá megfigyeltem, hogy mindegyik korszakban voltak jelen olyan eredetű nevek, amelyeknél bizonyos eltérés mutatkozott korszakonként. Tehát az első korszakban a magyar eredetű nevek közé 13 név tartozott, a második korszakban már csak 9, az utolsó korszakban pedig 8 keresztnév. Ha összehasonlítjuk a három periódus férfineveit eredetük szerint, akkor arra a következtetésre jutunk,

hogy mindegyik keresztnév az adott korszak divatjának megfelelően alakult ki. Ahogyan egyre inkább haladunk az évekkel, eltérünk a hagyományos névadástól az újszerűig. Például ilyen a *Noel* keresztnév is. Az első két korszakban nem fordult elő ez a név, csak már a harmadikban.

2.4. A keresztnévek szocioonomasztikai vizsgálata

Az onomasztika terminus a tulajdonnevek vizsgálatával foglalkozó tudományt jelöli. A műszó magyar nyelvben használatos szinonimái a névtudomány, névtan. Az onomasztika szakkifejezés a görög eredetű *onoma* 'tulajdonnév' szóból származik [7, 1 – 172. o.].

Benkő Lóránt a magyar névtudomány helyzetét és feladatait áttekintő előadásában a következőképpen határozta meg a névtan helyét a tudományok rendszerében: „a névtan alapvetően nyelvtudományi diszciplína, hiszen tárgya: a név nyelvi elem, következésképpen problematikájának megközelítéséhez mindenekelőtt a nyelvtudomány elveinek és módszereinek alkalmazása szükséges, műveléséhez számos más tudományág ismeretanyagának bevonása is szükségeltetik, és eredményei számos más tudományág számára is hasznosíthatók” [8, 7 – 16. o.].

A névkutatás egyik leglényegesebb feladatát a tudományközi együttműködésben látta: „a magyar tulajdonnévanyag nyelvészeti feldolgozásában az eddiginél jobban ki kellene munkálni a társtudományok szempontjainak érvényesítését, valamint – ezzel összefüggésben – a társtudományokban való hasznosítás módszerbeli fogásait, velejárait; e téren tág lehetőségek nyílhatnak a nyelvtudomány és több más társadalomtudományi ágazat kapcsolatainak még szorosabbá tételére [8, 7 – 16. o.].

J. Soltész Katalin az azonosítást és a megkülönböztetést tartja a tulajdonnév fő funkciójának: a tulajdonnév olyan nyelvi elem, amely a létezők (vagy képzeletbeli létezők) bizonyos kategóriáiba tartozó azonos fajú egyedek egymástól való megkülönböztetésére és önmagukkal való azonosítására szolgál [20, 181.o.].

A mai névdivat rendkívül szeszélyes és gyakran változó. Büky Béla az egyik fővárosi kerületben statisztikát készített a leggyakoribb nevekből. 1959-ben a következő tíz férfi, illetőleg női keresztnévet jegyezte fel: László, István, József, János, Ferenc, Sándor, Gábor, Zoltán, György, Tibor; Éva, Zsuzsanna, Mária, Katalin, Ágnes, Judit, Erzsébet, Ildikó, Ilona, Edit. Húsz évvel később ezek közül csak négy férfinév (Zoltán, Gábor, László, István) és két női név (Katalin, Ágnes) maradt meg az első tíz között. 1979-ben ugyanitt a férfinevek sorát a Zoltán, Attila, Péter, Gábor és András; a női neveket a Krisztina, Andrea, Mónika, Katalin és az Ágnes vezeti [11, 65 – 66 o.].

A választható nevek listáját az egyházi anyakönyvezés korában az egyes felekezetek határozták meg, a világi anyakönyvezés is, főleg a 20. század közepétől — bizonyos szabályok felállításával — kénytelen volt meghatározni az anyakönyvezhető keresztnévek listáját és helyesírását. A Ladó János által szerkesztett Magyar utónévkönyv (1971) névanyagát a Belügyminisztérium hivatalos névtárrá minősítette, és csak az ebben szereplő neveket lehetett választani.

A Magyar utónévkönyv első kiadása 251 női és 219 férfi utónevet ajánl, és elfogadhatónak tekint még 644 férfi és 713 női keresztnévet. Ha a szülőket ez a bő lista nem elégítette ki, akkor a MTA Nyelvtudományi Intézetéhez fordulhattak névjavaslatokkal, és a nyelvészeti szakvélemény birtokában kérhették a névtárban nem szereplő nevek anyakönyvezését.

Egyre inkább nő a különleges, ritka, többnyire külföldi nevek iránti érdeklődés, sokan kérték a Ladó-könyvben nem szereplő nevek (pl. Dzsenifer, Dzsesszika, Bonita, Leonetta stb.) anyakönyvezését. Mások szerették volna ezeket az idegen eredetű neveket eredeti helyesírásban bejegyeztetni, ám ez a magyar anyanyelvűek számára nem lehetséges, mert csak magyar helyesírással, a kiejtésnek megfelelő formában anyakönyvezhetők (pl. Ivett, Zsanett, Krisztián, Nikolett, Babett, Mirjam, Vivien).

A 21. századba lépve már szükség volt az anyakönyvezhető nevek listájának bővítésére és felfrissítésére, a 2001-ben megjelentetett Ladó János – Biró Ágnes féle

Magyar utónévkönyv már 1163 férfi- és 1443 női nevet szerepeltet, 231 férfi- és 548 női névvel többet, mint a korábbi kiadás [1, 1 – 851. o.].

Hogy részletesebben átlássam a névdivat változását, összevetettem az első és az utolsó korszak legdivatosabb neveit. Mind a női, úgy a férfi keresztnévek kapcsán egyaránt. Úgy vélem, hogy ezáltal is pontosabb képet tudunk kapni arról, hogy hogyan is alakultak a keresztnévek az első korszaktól számítva az utolsóig.

Továbbá láthatjuk, hogy a névdivatnak köszönhetően, hogy alakult az évek során a nevek gyakorisága, valamint, hogy vannak-e esetleg olyan keresztnévek, amelyek előfordulnak az első és utolsó korszakban is egyaránt.

Női keresztnévek összevetése:

1. Korszak 1961 – 1981	2 Korszak 2003 – 2022
Judit	Adél
Erzsébet	Alexa
Katalin	Emília
Magdolna	Lilla
Irén	Ráhel
Erika	Vanda
Ibolya	Vivien
Éva	Zoé
Valéria	Zsófia

Ha összehasonlítjuk a két oszlopot, láthatjuk, hogy egyetlen név sem egyezik egymással. Az első oszlopban inkább hagyományosabbnak mondható neveket találunk, addig a második oszlopban már nem igazán beszélhetünk hagyományos névről, talán még az Emíliát és a Zsófiát mondhatjuk annak. A többi keresztnév már az új névdivat eredménye.

Férfi keresztnévek összevetése:

1. Korszak 1961 – 1981	3 Korszak 2003 – 2022
Béla	Ádám
Ferenc	Márk
Gyula	Botond
István	Levente
János	Noel
József	Marcell

László	Milán
Sándor	Kristóf
Zoltán	Erik

Mint ahogy a női keresztnevek körében, úgy a férfineveknél is hasonló a helyzet a névdivat terén. Ha megfigyeljük a két oszlop névanyagát, láthatjuk, hogy nem találunk egyező keresztnevet. Az első oszlop nevei van, hogy teljesen kikopnak, szinte eltűnnek, esetleg nagyon alacsony számban fordulnak elő a harmadik korszakban. Az idő múlásával egyre több új keresztnév veszi át a hagyományosak helyét.

Végezetül megállapíthatjuk, hogy a borzsovai falu lakosai körében egyre több tényező befolyásolja a névválasztást a szülők körében, továbbá a névanyag is egyre terjedelmesebb az évek múlásával, mint az előző években.

3. A TULAJDONNEVEK TANÍTÁSA AZ ISKOLÁBAN

A tulajdonneveknek a köznevektől eltérő, sajátos jelentésszerkezetük van. A köznév az általánosítással megalkotott fogalmak nyelvi jele, jelentéstartalmában kiemeli a fogalomhoz tartozó egyedek közös vonásait (pl. város, folyó, utca). A tulajdonnév viszont olyan nyelvi jel, amely az azonos fajú egyedek egymástól való megkülönböztetésére és önmagukkal való azonosítására szolgál (pl. Pécs, Duna, Petőfi utca). A tulajdonnév legfontosabb funkciója az egyedítés, egyénítés [1, 1 – 851. o.].

Hajdú Mihály a következőképpen fogalmaz a tulajdonnevekkel kapcsolatban Általános magyar nyelv c. munkájában: „Tulajdonnév az a nyelvi jel, amelyet alkotója (s ez lehet több személy) egy valami (objektum: személy, hely, állat, tárgy, dolog, fogalmak stb.) azonosítására hoz létre, s azt általában kisebb-nagyobb közösség elfogadja, használja, a nyelvtudomány pedig a közsavaktól való megkülönböztetését (a magyarban nagybetűs helyesírását) elhatározza" [19, 1 – 955. o.].

A tulajdonnév főnévként illeszkedik be a kommunikációba (mondatba, szövegbe), de nem a közsavakhoz hasonlóan gondolatközlő eleme annak, hanem azonosító funkciójú, s így független a többi szófajtól, azok mellett külön rendszert alkot. A tulajdonneveknek gazdag asszociációs tartalmuk és sajátos hangulatuk van. A különböző névtípusok közül a személyneveknek, azon belül pedig a keresztnemeknek van a legerősebb érzelmi töltésük. Ezért tartunk egyes neveket szépnek, kellemes hangzásúnak, másokat viszont csúnyának, kerülendőnek.

A tulajdonnevek hangulati velejárója nagymértékben függ az egyéni ízléstől, de a névválasztást bizonyos közösségi szokások is befolyásolják, amit névdivatnak szoktunk nevezni. A tulajdonnevek általában közsavakból (névszókból, igenevekből) származnak. Kezdetben ugyanis a név által jelölt személy, hely stb. közvetlen jelentéstani kapcsolatban volt azzal a közszóval, amely az elnevezés alapjául szolgált [1, 1 – 851. o.].

A tulajdonnév jelentésének meghatározása része annak a kérdésnek, hogy hogyan különíthető el egymástól a köznévi és a tulajdonnévi. Erre számos válasz született, a szófaji rendszerezések, Barabás – Kálmán C. – Nadasdy szerzőhármasság világított rá, hogy kizárólag a jelentéskülönbségben igyekeztek megragadni ezt az eltérést, míg a köznévi dolgok osztályát, addig a tulajdonnévi egyedi létezőt jelöl meg [6, 135 – 155.o.]. Viszont Balázs János ezt a különbséget, majd később a kognitív megközelítések is úgy határozza meg, hogy míg a köznévi egy csoportot jelöl meg, addig a tulajdonnévi egyszerre jelöl csoportot és egyedet [5, 41 - 52.o.]. Tolcsvai Nagy Gábor állításával élve pedig azt mondja, hogy a jelentésszerkezetében egyszerre érvényesül a típus és megvalósulás is egyaránt [41, 30 – 41.o.].

A tulajdonnév a főnevek azon fajtája, amely – a köznevekkel ellentétben – nem dolgok egy csoportjára, hanem egy konkrét egyedre utal, tehát azonosító funkciót tölt be. (Ezzel nem áll ellentétben, hogy bizonyos tulajdonnevek több egyedre is használhatók – amint például számos János nevű ember és Kossuth Lajos utca van –, mivel mindegyik név meghatározott, külön egyedekre utal.)

A tulajdonneveknek a következő fajtáit különítjük el:

- **személynevek** (*ideértjük a családneveket és utóneveket együtt és külön, az uralkodók, pápák stb. nevét, a beceneveket, ragadványneveket, művészneveket és írói álneveket, a vallás és a mitológia körébe tartozó neveket*);
- **állatnevek;**
- **tárgynevek** (*nemzeti ereklyék, járművek, fegyverek, hangszerek, híres drágakövek stb. neve*);
- **földrajzi nevek** (*helyesírásukról l. a földrajzi nevek helyesírása cikket*);
- **csillagászati elnevezések;**
- **intézménynevek;**
- **márkanevek;**
- **(mű)címek;**
- **kitüntetések és díjak elnevezése.**

A tulajdonnév természeténél fogva határozott. Emiatt alapesetben nem állhat előtte határozott névelő, ennek szabályai azonban nyelvenként és olykor szavanként is eltérnek. (Határozatlan névelő csak átvitt értelmű, részben köznevesült használatban fordulhat elő mellette, pl. ő egy Einstein.)

Magyarul általában névelőtlenek az ország nevek (pl. Brazília, kivéve: a Vatikán, az Egyesült Királyság és az Amerikai Egyesült Államok, illetve a szigetnevekből képzett ország nevek, valamint a politikai egységet jelölő államnevek, pl. a Brazil Szövetségi Köztársaság), az államrészek és megyék neve (Dél-Olaszország, Baranya), a földrészek neve (pl. Ázsia).

Viszont ezekkel szemben a más típusú tulajdonnevek közül határozott névelővel állnak a csillagászati nevek (pl. a Tejút), a sarkok és sarkvidékek neve (a Déli-sark). A tájegységek neve (az Alföld, kivéve pl. Dobrudzsa, Provence), a községnél kisebb helyek neve (a Pacsirtatelep). Az utcák, utak, terek neve (a Körönd, a Kossuth Lajos utca), a városrésznevek többsége (pl. a Belváros, a Pasarét, a Soho, de: Kőbánya, Soroksár). És végezetül pedig a természetes földrajzi alakulatok nevei ezek pl: hegységek, óceánok, tengerek, folyók, sivatagok, vulkánok, pl. a Szahara, a Csendes-óceán) [49].

Munkámat Braun Éva, Zékány Krisztina, Kovács – Burkus Erzsébet. Magyar nyelv a 6. osztály számára. – Lviv, Szvit Kiadó, 2014. érvényben lévő tankönyv alapján végeztem. Az iskolában a diákok a 6. osztályban **A tulajdonnév fajtái és helyesírásuk** nagy téma keretein belül kezdenek el tanulni a tulajdonnevekről, amely a tankönyvben a 61–79 oldalon található. Itt először is átveszik mit is jelent a tulajdonnév terminus, továbbá megismerkednek a fajtájával és azok helyesírásával.

A tankönyv így fogalmaz: „A tulajdonnév valakinek vagy valaminek a saját, megkülönböztető neve.” – Braun Éva, Zékány Krisztina, Kovács – Burkus Erzsébet. Magyar nyelv a 6. osztály számára. – Lviv, Szvit Kiadó, 2014. 61 o.

A tulajdonnevek fajtái:

- Személynév (István, Ágnes)
- Állatnév (Bodri, Ráró)

- Földrajzi név (Alföld, Balaton, Budapest)
- Égitestek nevei (Nap, Föld)
- Intézménynév (Magyar Olimpiai Bizottság)
- Címek (Légy jó mindhalálig)
- Márkanévek (Opel, Adidas)

A tulajdonneveken belül először a **személyneveket** veszik át, ezt követik az állatnevek, a földrajzi nevek, a csillagnevek, intézménynevek, a márkanévek, kitüntetések és díjak, valamint a címek helyesírása.

A személyneveknél megtanulják azok fogalmát, valamint kitérnek a helyesírásukra is. A tankönyv a következőképpen ír a személynevekről: A tulajdonnevek közül a leggyakoribb és legismertebb az emberek neve: a személynév. Például: Zsuzsa, Aladár, Emma stb. A mai magyar személynevekben kétféle név kapcsolódik össze. Az első a családnév vagy a vezetéknév, a második az utónév vagy keresztnév. Vannak kettős vezetéknévek is (pl. Nemes Nagy Ágnes).

Találkozhatunk kettős keresztnévvel is. Ezt a formát azok választják, akik egy gyakori nevet kívánnak második keresztnévvel megkülönböztetni (pl. Szabó László Tamás). A személynevet a magyarban a családnév után írjuk. Sok más nyelvben a személynév kerül az első helyre. Az ember a születése után a saját személynevét tanulja meg először.

Megkülönböztethetjük az embereket a becenevük (pl. Pisti, Kati, Peti) és ragadványnevük (gúnynevük) (pl. Dugó, Szöszi stb.) alapján is. A személynevek minden elemét nagy kezdőbetűvel írjuk. Továbbá a helyesírási szabályokat is pontokban sorolja fel [10, 61 – 80. o.].

Az **állatnevekről** azt írja a tankönyv, hogy: Az emberek környezetében élő állatoknak a gazdájuk ad megkülönböztető, megszólító nevet. Ennek a névnek a hangzását az állat is megszokja, megismeri, hiszen hallgat rá, ha saját nevéen szólítják. Az irodalomban is előfordulnak nevezetes – néven nevezett – állatok, vagyis: állatnevek. Például: Vuk, Kántor, Fickó. Az állatok tulajdonnevét is nagy betűvel írjuk. Az állatfajok nevét nem kell nagy kezdőbetűvel írni [10, 61 – 80. o.].

Ezután a **földrajzi nevek** következnek. Itt is megtanulják a fogalmát, majd kitérnek a helyesírásukra is, hogy melyek azok a földrajzi nevek, amelyeket külön, egyben vagy esetleg kötőjellel írunk. Például külön írjuk a többszavas országneveket, mint a Római Birodalom – római birodalombeli. [10, 61 – 80. o.]

A **csillagnevek** helyesírásáról azt mondja a tankönyv, hogy Az égitestek, bolygók stb. nevét nagy kezdőbetűvel írjuk: Merkúr, Plútó, Vénusz. Ha a föld, a hold és a nap szót tulajdonnévként használjuk, nagybetűvel kezdjük: a Hold távolsága a Földtől. [10, 61 – 80. o.]

Az intézménynevek helyesírása. Az intézménynevek több szóból állnak. Ezek összetartozását, a név kezdetét és végét az alkotóelemek nagy kezdőbetűs írása jelzi. A pályaudvarok, repülőterek, éttermek, mozik, fürdők, üzletek megnevezésében az értelmezésre szolgáló köznévi tagot kisbetűvel különírjuk. Például: Keleti pályaudvar, Széchenyi fürdő stb. A tulajdonnevek teljes alakja helyett gyakran használjuk a rövidített formájukat mozaikszó alakjában. Például: ELTE – Eötvös Loránd Tudományegyetem [10, 61 – 80. o.]

A **márkanevek helyesírásáról** úgy ír a tankönyv, hogy a termékek, gyártmányok, készítmények márkanévként használt elnevezését, annak minden tagját nagy kezdőbetűvel írjuk [10, 61 – 80. o.]

A kitüntetések és díjak helyesírása: a díj, érem, emlékérem stb. szót tulajdonnévhez kötőjellel kapcsoljuk: Nobel-díj, Eötvös Loránd-emlékérem stb. A több különírt közszóból álló kitüntetés- és díjnevekben a tagokat nagybetűvel kezdjük: Akadémiai Aranyérem [10, 61 – 80. o.]

Végezetül pedig a **címek helyesírása** zárja a tulajdonnevek című témát. Itt a tankönyv megkülönbözteti a címek két típusát, amelyek az állandó és egyedi címek.

Állandó címe van az újságoknak, folyóiratoknak, tévéadásoknak, rádióműsoroknak. Az állandó címeket mindig nagybetűvel kezdjük. A többemű állandó címek esetében minden szót nagybetűvel kezdünk: Nők Lapja, Élet és Tudomány.

Az egyedi többszavas címekben (költői művek, könyvek, képek, szobrok, zeneművek címében) csak az első szót és a tulajdonnevet írjuk nagybetűvel [10, 61 – 80. o.].

Az anyag átadása végig deduktív módszerrel történik. Számos szabály, és meghatározás áll rendelkezésre a témával kapcsolatban. Elegendő feladat van elkülönítve az órán való begyakorlásra is.

Különböző képek teszik még érdekesebbé a tananyagot. Egyes szöveges feladatok mellett képpel is illusztrálva vannak, ezek segítik a diákoknak a szöveg értelmezését, és megértését. Valamint vannak olyan képes feladatok is, amelyek magát a feladatot alkotják. Például: **Adj nevet a következő állatoknak!** A téma végéhez érve témazáró feladatok vannak a tankönyvben. Ezek a következők-

A szöveg lényegretörő, rövidebb leírásokat, meghatározásokat tartalmaz. Könnyen érthető, egy 6. osztályos tanuló számára megfelelő. Sok feladatot tartalmaz, amelyek elősegítik a tanulókat a tanultak begyakorlására, elsajátítására. Ám az órai begyakorlásra szánt feladatok nem mindig azonosak a házi feladattal. Valamint tartalmaz még szépirodalmi művekből vett részleteket is, mint például Móra Ferenc, Vérszerződés, c. művéből.

A további felsőbb osztályokban már nem tanulnak a diákok a tulajdonnevekről külön témában, hanem csak megemlítve találhatóak meg a tankönyvekben.

Az általam teljesített pedagógiai gyakorlatot szülőfalumban, Borzován teljesítettem, a borzsovai gimnáziumban. Az intézményben a tulajdonnevek tanítására 5 óra van kijelölve. Ez idő alatt a diákoknak el kell sajátítaniuk a tanultakat. Mégpedig tudniuk kell megkülönböztetni a tulajdonnevet a köznévtől, tudja a tulajdonnevek csoportjait, valamint a gyakorlatban tudja alkalmazni a helyesírásuk szabályait, mit írunk egybe, külön és kötőjellel.

Óratervezet

Téma: A tulajdonnevek fajtái és helyesírásuk. A személynevek

Oktatási cél: bővíteni a névelőről eddig tanultakat, megismertetni a tanulókkal a tulajdonneveket, azok fajtáit és helyesírásukat

Nevelési cél: a helyes nyelvhasználatra való nevelés

Szemléltetés: tankönyv, feladatgyűjtemény

Óratípus: új anyagot közvetítő óra

Irodalom: Braun Éva, Zékány Krisztina, Kovács-Burkus Erzsébet.

Magyar nyelv a 6. osztály számára. - Lviv, Szvit Kiadó, 2014

Idő	Óra menete	Módszertani eljárások
1	Szervezés	Meghallgatom az ügyeletes tanuló jelentését. Beírom a hiányzókat a naplóba.
	Új anyag átadása Előkészítés: Előzőleg már tanultatok a köznevekről, most pedig a tulajdonnevekről fogunk. A mai alkalommal kibővítjük tudásunkat, és megismerkedünk a tulajdonnevekkel is. Motiváció: A tulajdonneveket napi szinten használjuk akár beszédben, akár írásban. Ezért is nagyon fontos, hogy tudjuk a helyesírásukat. Célkitűzés: A mai alkalommal megismerkedünk a tulajdonnevekkel, azok csoportosításával, valamint a személynevekkel.	Az óra témáját felírom a táblára. Beírom a tulajdonnév fogalmát és a csoportosítását a füzetbe. Figyelek rá, hogy mindenki beírja egyaránt.

<p>3</p>	<p>A tulajdonnév - valakinek vagy valaminek a saját, megkülönböztető neve.</p> <p>A tulajdonnevek fajtái:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Személynév (István, Ágnes) • Állatnév (Bodri, Ráró) • Földrajzi név (Alföld, Balaton, Budapest) • Égitestek nevei (Nap, Föld) • Intézménynév (Magyar Olimpiai Bizottság) • Címek (Légy jó mindhalálig) • Márkanevek (Opel, Adidas) <p>A tulajdonnevek közül a leggyakoribb és legismertebb az emberek neve: a személynév.</p> <p>Például: Zsuzsa, Aladár, Emma stb.</p> <p>A mai magyar személynevekben kétféle név kapcsolódik össze.</p> <p>Az első a családnév vagy a vezetéknév, a második az utónév vagy keresztnév. Vannak kettős vezetékevek is (pl. Nemes Nagy Ágnes).</p> <p>Találkozhatunk kettős keresztnévvel is. Ezt a formát azok választják, akik egy gyakori nevet kívánnak második keresztnévvel megkülönböztetni (pl. Szabó László Tamás). A személynevet a magyarban a családnév után írjuk. Sok más nyelvben a személynév kerül az első helyre. Az ember a születése után a saját személynevét tanulja meg először.</p> <p>Megkülönböztethetjük az embereket a becenevük (pl. Pisti, Kati, Peti) és</p>	<p>Minden csoportosításhoz példát is iratok be.</p>
-----------------	---	---

	<p>val, -vel ragos formájának írásában a következőképpen járunk el:</p> <p>a) ha a név rövid mássalhangzót jelölő betűvel végződik, akkor ezt a betűt megkettőzzük: Nándorral, Lőrincsel stb.;</p> <p>b) ha a régies betűre végződő családnevekhez kapcsolódnak ezek a ragok, a régies betűt változatlanul hagyjuk, s a ragot hasonult alakjában kapcsoljuk hozzá (pl. Rátzcal, Kossuthtal stb.);</p> <p>c) ha a családnév hosszú mássalhangzóval végződik, akkor a hasonult alakot kötőjellel kapcsoljuk hozzá (pl. Papp-pal, Kiss-sel stb.).</p>	
30	<p style="text-align: center;">Begyakorlás</p> <ol style="list-style-type: none"> 72. gyakorlat, 63 oldalt. Írd le betűrendben az alábbi tulajdonneveket! 77. gyakorlat, 66 oldalt. Kapcsolj -val, -vel ragot a nevekhez! A neveket írd be a füzetbe! 81.gyakorlat, 67 oldalt. Párosítsd a tulajdonneveket a foglalkozásokkal! 	<p>A feladatot közösen oldjuk meg a diákokkal. Felírom a táblára, majd közösen elolvassuk, értelmezzük. Majd pedig egy-egy tanulót felszólítva a táblánál megoldjuk.</p>
40	<p style="text-align: center;">Házi feladat</p> <ol style="list-style-type: none"> Megtanulni a tulajdonnév fogalmát és annak csoportosítását. A 67. oldalon, olvasd el a népi megfigyeléseket! Másolás közben javítsd ki a helytelenül írt szavakat! 	<p>A házi feladatot először is felírom a táblára. Továbbá beíratom a füzetbe és a kisnaplóba is egyaránt.</p>

43	<p style="text-align: center;">Összefoglalás</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mit nevezünk tulajdonnévnek? 2. Mondj -val, -vel, ragos személynevet. 3. Milyen csoportjai vannak a tulajdonneveknek? 	<p>A gyengébb tanulókkal végeztetem a felelést. Végül pedig értékelem az osztály órai teljesítményét.</p>
----	--	---

Összességében azt tudom elmondani a hatodikos tankönyv tulajdonnevek című fejezetéről, hogy értelmileg és megfogalmazásában is megfelel egy hatodikos tanuló értelmi szintjének. Továbbá a feladatok is érthetőek, megoldhatóak. Viszont kitérnék egy feladatra, amellyel a márkaneveknél találkoztam, ahol a márkanév betűjelét a tájékoztató típusnév betűjével kellett párosítani. Úgy vélem, hogy egy hatodikos diák, nem feltétlenül fogja tudni, hogy az „Adoment” vagy az „Analgin”, milyen márka, vagyis milyen termék reklámozására szolgál. Ezenkívül ahogy már említettem, a többi feladat korrekt, érthető, megoldható és tudatosan van megfogalmazva, amely megfelel a hatodikos diákok értelmi szintjéhez.

BEFEJEZÉS

KÖVETKEZTETÉSEK LEVONÁSA

Munkám során szülőfalum, a beregszászi járási Borzsova település keresztnéveit gyűjtöttem és vizsgáltam. Továbbá mindezek mellett foglalkoztam a tulajdonnevek tanításával az iskolában. A keresztnéveket a település református egyházának keresztelési anyakönyvéből gyűjtöttem össze. Az említett anyakönyv 1941-től van vezetve, viszont csak 1961-től tudtam pontos adatokat kinyerni belőle, mivel már az idő vasfoga is elbánt vele, ezáltal olvashatatlan, hiányos adatokat tartalmaz.

Összesen 184 keresztnévet sikerült összegyűjtenem, ezekből 118 női keresztnév, 66 pedig férfi. Itt szembetűnően magas a női keresztnévek száma, ebből arra tudunk következtetni, hogy ez idő alatt kevesebb volt a fiúgyermek születési száma, esetleg más vallásban lettek megkeresztelve.

Az általam gyűjtött névanyagot táblázatba rendeztem, amiket három periódusban vizsgáltam, továbbá vizsgáltam őket nemek szerinti megoszlás alapján, gyakoriság, eredet szerint, és szocioonomasztikai vizsgálatot is végrehajtottam.

Az első vizsgált periódusban mind a női és mind pedig a férfi keresztnévadásra a hagyományos névadás volt a jellemző. Ezt mutatja az is, hogy a nők körében a *Katalin, Erzsébet, Éva, Valéria*, volt a leggyakoribb női keresztnév, a férfiak körében pedig a *Béla, János, Sándor* keresztnévnek volt a leggyakoribb előfordulása.

A legritkább női keresztnévek körében megfigyelhető, hogy egy-egy név igen csekély számban fordul elő. Egyes nevek egyszer – kétszer fordulnak csak elő. Példaként megemlíthető *Viola, Adrienn, Tímea, Ágnes, Angéla, Csilla, Edit, Livia Natália*, stb.

A legritkábban előforduló férfi keresztnévek között megemlíthetünk párát, amik a következők: *Csaba, Bálint, Eduárd, Endre, Mihály, Péter, Szilárd, Viktor, Zsigmond*, stb.

A második periódusban már ezeknek a keresztnévnek a használata nagyot csökkent, vagy szinte teljesen felcserélődtek. A *Katalin* keresztnév az egyedüli a női nevek körében, ami megtartotta gyakoriságának magas számát. Emellett a leggyakoribb keresztnév a *Krisztina, Andrea, Anita* lettek. A férfi keresztnév között is az eddigi listavezető keresztnévnek vagy nagyot csökkent az előfordulásuk száma, vagy teljesen eltűntek. Az eddigi listavezető *Béla és János* keresztnév előfordulási számban nagyot csökkent, és az *István*, valamint a *Zoltán* név vette át a helyüket.

A legritkább keresztnévvel kapcsolatban a második periódusban, nagyobb számban nő meg a ritkább keresztnév aránya, amelyek leginkább egyszer fordulnak csak elő az említett periódusban. Megemlíthető az *Alexandra, Arianna, Beáta, Erzsébet, Gabriella, Hajnalka, Ildikó, Veronika, Zita*, stb.

A második vizsgált időszakban a férfiak körében egyre több számban fordulna elő ritka keresztnév. A ritka keresztnév közül megemlíthetünk egy párat: Gábor, Gergely, Krisztián, Lajos, Szabolcs, Alex. Bálint, Endre, Roland és stb.

A legnagyobb változást a harmadik korszak nevei mutatják, mivel itt már a keresztnévállományban megjelennek új nevek, melyek felváltják a régieket, ezáltal az eddig listavezető nevek bekerülnek a ritka keresztnév közé, vagy teljesen kikopnak. Példaként megemlíthető a *Katalin* keresztnév, amely az első két periódusban listavezető volt a gyakori keresztnév között, viszont a harmadik periódusra már alig van jelen. Új megjelent nevek például az *Adél, Nikolett, Szófia*, vagy a *Zoé* keresztnév.

Hasonló a helyzet a férfi keresztnévvel is, itt olyan nevek jelentek meg, mint például a *Levente, Marcell, Milán* vagy a *Noel* keresztnév.

Az első 1961 – 1981 közötti periódus kutatási eredmény azt mutatja, hogy a női neveknel leggyakoribbak a latin eredetű keresztnév. Ilyen név például a *Beáta, Natália, Valéria*. A második nagyobb gyakoriságú csoport a héber eredetű keresztnév, amelyek a következők: *Anikó, Erzsébet, Éva, Mária*, stb. A legkisebb

arányban az olasz, francia, spanyol és német eredetű keresztnévek vannak. Például *Adrienn, Anita, Rozália, Zita*.

A férfi keresztnévek körében a leggyakoribbnak a magyar eredetű keresztnévek bizonyultak. Ilyen nevek például a *Béla, Botond, Csaba, Géza, Gyula, Nándor, Zoltán* és stb, keresztnévek is. Viszont nagyobb számban vannak még jelen a görög eredetű keresztnévek is, mint például, az *András, Endre, Gergely, István, Sándor*, és stb. nevek is. A legalacsonyabb tendenciát a vitatott/ismeretlen, olasz, angol és szláv eredetű keresztnévek mutatják. Ezekhez tartozik a *Ferenc, Eduárd, Károly és László* keresztnév.

A második 1982 – 2002 közötti periódus leggyakoribb eredetű keresztnévei az előzőhöz hasonlóan szintén a latin eredetűek. Ilyen keresztnév például az *Andrea, Anzselika, Karolina, Natália, Orsolya*, stb. Nagy számban vannak még jelen az ismeretlen/vitatott eredetű keresztnévek is. Itt példaként megemlíthetjük: az *Áljoná, Diána, Evelin, Médea, Molli*, keresztnéveket. Viszont vannak olyanok is, amelyek igen csekély számban fordulnak elő. Ilyenek például a német, kelta, arameus, spanyol, arab, angol eredetű keresztnévek. Például ilyen az *Anita, Brigitta, Eleonóra, Márta, Vanessza* vagy a *Zita* keresztnév is. A három vizsgált periódus közül ez mondható a legszínesebbnek.

Az első periódushoz hasonlóan a másodikban is szintén a magyar eredetű nevek vannak jelen a legnagyobb számban a férfi keresztnévek csoportjában. Példaként megemlíthető az *Ernő, Szabolcs, Zoltán, Zsolt* keresztnév. A legkisebb mennyiségben a török, olasz és szláv eredetű keresztnévek vannak. Ilyen név például az *Ákos, Ferenc* vagy a *László* keresztnév.

A harmadik 2003 – 2022 közötti periódusban az ismeretlen/vitatott eredetű keresztnévek csoportja a domináló. Ide tartozik az *Adél, Csenge, Fanni, Fruzsina, Liliána, Kíra, Réka*, stb. keresztnévek is. Alacsony arányban vannak jelen a lengyel, spanyol, angol és germán eredetű nevek. Itt megemlíthető példaként az *Inez, Nikolett, Vanda, Vivien, Zsanett* keresztnév.

Az utolsó periódus vizsgált férfi keresztnévei között ez előző kettőhöz hasonlóan szintén a magyar eredetű nevek a dominánsak. Nagyobb számban vannak még a görög eredetű keresztnévek is. Ilyen név például az *Alex*, *Gergely*, *Gergő*, *Kristóf* vagy a *Sándor*. Alacsonyabb létszámban a török, francia, arámi, arameusi nevek vannak jelen. Megemlíthető példaként az *Ákos*, *Barnabás*, *Noel* és *Péter* keresztnév.

Ha megfigyeljük a vizsgált három korszak női keresztnéveit, akkor jól láthatjuk, hogy eredetük szerint igen sokszínűek. Az első két korszakban a latin eredetű keresztnévek voltak a dominálók, viszont a harmadik korszakra már csökkent ezek száma, így az ismeretlen/vitatott eredetű nevek vették át a helyét. Továbbá azt is megfigyelhetjük, hogy mindhárom korszak elég színes képet mutat a nevek eredetéről. Viszont mégis a legszínesebbek a második korszak keresztnévei voltak, mivel ebben a korszakban nem csak a névválasztás bizonyult választékosnak, hanem az eredet szerinti megoszlás is sokszínű.

A férfi keresztnévek három vizsgált periódusáról elmondható, hogy a magyar eredetű nevek voltak jelen a leginkább. Továbbá megfigyeltem, hogy mindegyik korszakban voltak jelen olyan eredetű nevek, amelyeknél bizonyos eltérés mutatkozott korszakonként. Tehát az első korszakban a magyar eredetű nevek közé 13 név tartozott, a második korszakban már csak 9, az utolsó korszakban pedig 8 keresztnév. Valamint, hogyha összehasonlítjuk a három periódus férfineveit eredetük szerint, akkor arra a következtetésre jutunk, hogy mindegyik keresztnév az adott korszak divatjának megfelelően alakult ki. Ahogyan egyre inkább haladunk az évekkel, eltérünk a hagyományos névadástól az újszerűig. Például ilyen a Noel keresztnév is. Az első két korszakban nem fordult elő ez a név, csak már a harmadikban.

A keresztnéveket még szociolingvisztikailag is vizsgáltam. Hogy részletesebben átlássam a névdivat változását, összevetettem az első és az utolsó korszak legdivatosabb neveit. Mind a női, úgy a férfi keresztnévek kapcsán egyaránt.

Úgy vélem, hogy ezáltal is pontosabb képet tudunk kapni arról, hogy hogyan is alakultak a keresztnévek az első korszaktól számítva az utolsóig.

Megállapítottam, hogy az idő múlásával egyre több új keresztnév veszi át a hagyományosak helyét. Valamint még az is, hogy a borzsovai falu lakosai körében egyre több tényező befolyásolja a névválasztást a szülők körében, továbbá a névanyag is egyre terjedelmesebb az évek múlásával, mint az előző években.

Munkám utolsó fejezetében a tulajdonnevek tanításával foglalkoztam. Itt a 6. osztályos magyar nyelv könyvet vettem alapul. Megállapítottam, hogy a tankönyv tulajdonnevek c. fejezete, értelmileg és megfogalmazásában is megfelel egy hatodikos tanuló értelmi szintjének. Továbbá a feladatok is érthetőek, megoldhatóak.

Végezetül pedig úgy vélem, hogy az általam végzet kutatás hozzájárul a kárpátaljai névtankutatáshoz, mivel településemen még nem folytattak ilyen jellegű vizsgálatot. Valamint aktuálisnak tartom a keresztnév kutatást, mivel ahogy egyre inkább telik az idő, úgy folyamatosan újabbnál újabb keresztnévek kerülnek be a névanyagba.

A FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM JEGYZÉKE

1. A magyar nyelv könyve. Szerkesztette: Adamikné Jászó Anna. – Budapest: Trezor Kiadó, 2004. – 1 – 851. o.
2. A nevek szemiotikája. Baukó János – Benyovszky Krisztián.-Nyitra – Budapest, 2014. 85. o.
3. B. Gergely Piroska. Név kultúra és névízlésünk. // Anyanyelv és iskola az ezredfordulón. Szerk.: Raisz Rózsa. – Bp., Magyar Nyelvtudományi Társaság, 1996. – 124 –133. o.
4. Balázs Géza, Néprajz és helynévkutatás. In: Tulajdonnév-használatunk. Szerk. Farkas Ferenc. Magyar Névtani Dolgozatok 100. sz. ELTE kiadás, – Budapest, 1992, 91 – 98. o.
5. Balázs János 1963. A tulajdonnév a nyelvi jelek rendszerében. Általános Nyelvészeti Tanulmányok 1: 41 – 52. o.
6. Barabás András – Kálmán C. György – Nádasdy Ádám 1977. Van-e a magyarban tulajdonnév? Nyelvtudományi Közlemények 79: 135 –155. o.
7. Baukó János. Bevezetés a szocioonomasztikába. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara – Nyitra, 2015. – 1 – 172. o.
8. Benkő Lóránd 1970. Névtudományunk helyzete és feladatai. In: Kázmér Miklós – Végh József szerk., Névtudományi előadások II. Névtudományi Konferencia. Budapest 1969. Nyelvtudományi Értekezések 70. Akadémiai Kiadó, Budapest. 7–16. o.
9. Botlik József – Dupka György. Magyarlakta települések ezredéve Kárpátalján. - Ungvár – Budapest: Intermix Kiadó, 1993, - 105-107. o.
10. Braun Éva, Zékány Krisztina, Kovács – Burkus Erzsébet. Magyar nyelv a 6. osztály számára. – Lviv, Szvit Kiadó, 2014. 61 – 80. o.
11. Büky Béla: A legújabb keresztnévdívat Budapesten: Név és társadalom. MNyTK. 160. sz. 65 – 66. o.
12. Dupka György és Zubánics László. Szépasszony dombja. – Ungvár – Budapest: Intermix Kiadó, 2014, - 161. o.

13. Fekete Ágnes. Keresztnevek Miskolcon és Tibooldarócon // Az V. Magyar Névtudományi konferencia Előadásai I. Szerk.: B. Gergely Piroska és Hajdú Mihály – Bp.–Miskolc, A Magyar Névtudományi Társaság Kiadványai 209. szám, 1997 — 168 – 173. o.
14. Fercsik Erzsébet – Raác Judit. Keresztnevek enciklopédiája. A leggyakoribb női és férfinevek.– Budapest: Tinta Könyvkiadó, 2009. – 1 – 646. o.
15. Ficzkei Molnár Mária. Magyarok mai kereszt- és beceneve. – Budapest: kiadja az ELTE Magyar Nyelvészeti Tanszékcsoport Névkuató Munkaközössége, 1986. –5 – 40. o.
16. Földi Gábor. Keresztnevvizsgálat az 1841. évi Nógrád megyei nemesi összeírásban // Névtani Értesítő, 32, 2010. – 49 – 59. o.
17. G. Papp Katalin 2008b. Személynevek szövegbe ágyazódása Lázár Ervin meseregényeiben. In: Bölcskei Andrea – N. Császi Ildikó szerk., Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Balatonszárszó, 2007. június 22–24.). A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai 1. Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszéke, Budapest. 586 – 588. o.
18. Haindrich Helga-Anna. A mezőfényi keresztnevek a kétnyelvűség tükrében. Az ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskolájának konferenciája 2011-10-06At: Hungary, Budapest
19. Hajdú Mihály: Általános és magyar névtan. Osiris Kiadó, Budapest, 2003. – 1 – 955. o.
20. J. Soltész Katalin. A tulajdonnevek funkciója és jelentése – Bp., Akadémiai Kiadó, 1979 – 181 o.
21. Kálmán Béla. A nevek világa. Csokonai Kiadó – Debrecen, 1989. – 1 – 246. o.
22. Koi Balázs Tiszabездéđ személynevei. Elte Magyar Nyelvészeti Tanszékcsoport, Nyíregyháza 2005. – 171. o.
23. Kovács András. Som családnevei // Acta Hungarica, 2004/XV. – 23 – 27. o.

24. Kovács András: Magyar személynév kutatás Kárpátalján. // Névtani Értesítő, 30, 2008. – 203– 209. o.
25. Kovalovszky Miklós 1934. Az irodalmi névadás. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 34. Magyar Nyelvtudományi Társaság, Budapest. 1 – 64. o.
26. Ladó János Magyar utónévkönyv. Akadémia Kiadó, Budapest 1971. – 1 – 268. o.
27. Magyar néprajzi lexikon III. (K–Né). Főszerk. Ortutay Gyula. – Budapest: Akadémiai. 1980.
28. Magyar névkutatás a 21. század elején. Szerkesztette: Farkas Tamás és Slíz Mariann Magyar Nyelvtudományi Társaság ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet Budapest, 2015. 55 – 56. o.
29. Mizser Lajos Cserépfalu személynevei. Budapest, 1980. 1 – 31. o.
30. N. Fodor János – F. Lánosz Éva 2011. A Történelmi magyar családnévatlasz előmunkálatairól. Névtani Értesítő 33: 175 –190. o.
31. Nagy Natália. A személynevek rendszere Beregdédében. In: Acta Hungarica. – Ungvár: Szpektral Rt Nyomdája, 2014. – 78–82. o.
32. Orosz Gabriella 2006. A keresztnévadás sajátosságai Szalókán. Acta Hungarica 2004. 15: 49 – 53. o.
33. Ördög Ferenc. Gyulaj Keresztnévei 1738 – 1960. – Budapest: kiadja az ELTE Magyar Nyelvészeti Tanszékcsoporthoz tartozó Névkutató Munkaközössége, 1982. 1 – 46. o.
34. Papp Ágnes Klára 1995. Köznév és személynév határán. (98 Benedek Elek-mese névanyagának vizsgálata). Névtani Értesítő 17: 45 –53. o.
35. Papp Kornél. Bajámsenye és Kerkáskápolna keresztnévei-Budapest: kiadja az ELTE Magyar Nyelvészeti Tanszékcsoporthoz tartozó Névkutató Munkaközössége, 1988. – 3 – 43. o.
36. Petres Csizmadia Gabriella 2014. A csodás nevek hatalma. In: Bauko János – Benyovszky Krisztián szerk., A nevek szemiotikája. Nyitrai Konstantin

Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara – Magyar Szemiotikai Társaság, Nyitra–Budapest. 227 – 235. o.

37. Radányi Ágnes. Vasszentmihályi keresztnévei (1726-1950) – Budapest: kiadja az ELTE Magyar Nyelvészeti Tanszékcsoport Névkuató Munkaközössége, 1988. – 3 –38. o.
38. Roják Vince 2006a. A nemzettudat és a személynév választás. *Együtt 2*: 81–3. o.
39. Szathmári István 1960. Névtudomány és stilisztika. In: Mikesy Sándor – Pais Dezső szerk., Névtudományi vizsgálatok. A Magyar Nyelvtudományi Társaság névtudományi konferenciája 1958. Akadémiai Kiadó, Budapest. 191–194. o.
40. Szilágyi-Kósa Anikó 2015. Mai személynevek kutatása. In: Farkas Tamás – Slíz Mariann szerk., Magyar névkuató a 21. század elején. Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet, Budapest. 145 –164. o.
41. Tolcsvai Nagy Gábor 2008. A tulajdonnév jelentése. In: Bölcskei Andrea – N. Császi Ildikó szerk., Név és valóság. A VI. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai (Balatonszárszó, 2007. június 22–24.). A Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékének Kiadványai 1. Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszéke, Budapest. 38. o.
42. Varga Józsefné Horváth Mária. Több keresztnév választása a 18. században Újvárosban // *Névtani Értesítő*, 32, 2010. – 35 – 47. o.
43. Vörös Ferenc 2014. Kis magyar családnév atlasz. Kalligram Kiadó, Pozsony.
44. Vörös Ferenc. Keresztnévadás – identitás. A keresztnévek vizsgálata a szlovákiai Diósförgepatonyban // Az V. Magyar Névtudományi konferencia Előadásai I. Szerk.: B. Gergely Piroska és Hajdú Mihály – Bp.–Miskolc, A Magyar Névtudományi Társaság Kiadványai 209. szám, 1997. 133 –139. o.
45. Балла Андреа. Перепис угорських імен на російське/українське у селі Велика Добронь. *Acta Beregsasiensis* 7, 2008.–127–31. c.

46. Чучка Павло. Прізвища закарпатських українців. Історикоетимологічний словник. – Львів: Видавництво «Світ», 2005. –33–36 с.
47. Чучка Павло. Про угорські імена в українських говорах Закарпаття. In: Й. О. ДЗЕНДЗЕЛІВСЬКИЙ ред., Тези доповідей ХІХ наукової конференції. Серія мовознавча. Ужгород, 1965b. –33 – 36. с.
48. A borzsovai tanács honlapja
49. <https://hu.wikipedia.org/wiki/Tulajdonn%C3%A9v>
50. https://hu.wikipedia.org/wiki/R%C3%A9gi_magyar_szem%C3%A9lynevek
51. <http://www.muemlekem.hu/hatareset/Reformatus-templom-Nagyborzsova-994>
52. <https://www.karpatinfo.net.ua/latnivalo/300538-borzsovai-romai-es-gorogkatolikus-templom>
53. <https://mikorvananevnapja.hu/keresztnevek-kialakulasa>

РЕЗЮМЕ

Дипломна робота на тему « Особливості іменування у с. Боржава. Навчання ономастики у школі». Робота складається із вступу, трьох розділів і висновків.

У вступі я визначила мету роботи, актуальність теми, та форму збору прізвищ.

У першій розділі бакалаврської роботи після вступу я проаналізувала літературу, присвячену цьому питанню. На цю тему доступно декілька джерел для зацікавлених. Під час дослідження я змогла детально проаналізувати роботи кількох дослідників, які мені дуже допомогли.

У другій частині я розташувала імена в таблицях, окремо жіночі і чоловічі за період з 1961 до 2022 року. Далі розглянула імена за їх частотою, перевірила 118 власних імен та згрупувати їх за їхнім походженням згідно з Ладо Янош, Ержебет Ферчік та Юдіт Раац.

У третьої частині займалася навчанням власних іменників. Що що такі власні іменники і як їх навчають в школі.

У кінці роботи додала список використаної літератури та резюме угорською, українською і англійською мовою.

SUMMARY

Graduate work on the topic „Peculiarities of naming in the village of Borzhava. Learning onomastics at school. Consists of an introduction, three chapters and conclusions.

In introduction there are given the aim of work, the relevance of the topic, research history of settlement.

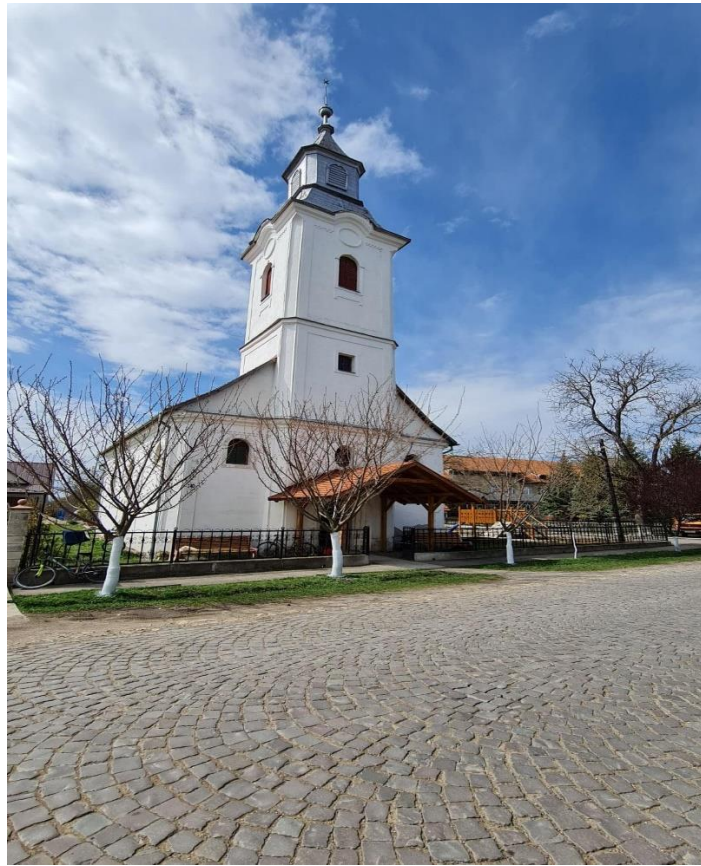
In first chapter of the bachelor's work after the introduction I analyzed literature dealing with the question. There are many resources available for those interested in this topic. During my research, I was able to analyze in detail the work of several researchers who helped me.

In the second part, I arranged the names in tables, separately for women and men for the period from 1961 to 2022. Next, I looked at the names for their frequency, checked 118 proper names and grouped them according to their origin according to Lado Janos, Erzebet Ferczyk and Judith Raatz.

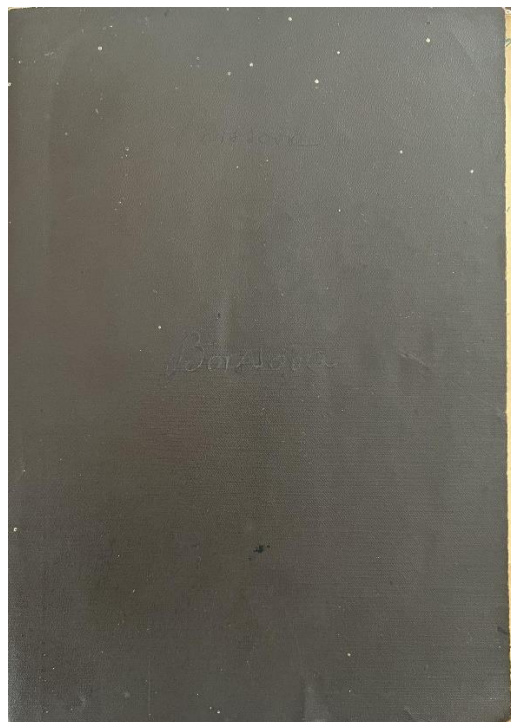
In the third part, she studied proper nouns. What are proper nouns and how are they taught in school. What I can say about the proper nouns chapter of the sixth grade textbook is that it corresponds to the intellectual level of a sixth grade student both intellectually and in its wording.

At the end of the work, I added a list of used literature and a summary in Hungarian, Ukrainian and English.

MELLÉKLET

A borzsovai református templom

A református anyakönyv

szám	1968	születés ideje	apjának neve	szülői neve	keresztmunka	keresztelés helye
1)	1968	jan. 4. jan. 24.	Sándor	1968. Bodolányi Sándor Juhász Erzsébet	Belánszki Károly Juhász Péter	Jászberény No. 11. 293641
2)	1968	febr. 5. febr. 25.	Stóbya	Thomás Erkel Sándor	Thomás György Erkel György	Jászberény No. 7. 293656
3)	1968	febr. 4. márc. 10.	Eva	Fot Pál Förös Anna	Fot György Staló Erzsébet	No. 6. 293655 Jászberény
4)	1968	márc. 4. márc. 24.	Béni	Ernyeki Mihály Borlai Béni	Ernyeki János Fot János	No. 15. 293664 Jászberény
5)	1968	április 17. május 5.	Gyula	Staló György Balogh Béni	Balogh László Molnár György	No. 18. 293667 Jászberény
6)	1968	április 21. május 12.	Béla	Makrai Antalán Törzsi Géza	Mester Lajos Ormos Erzsébet	No. 20. 293668 Jászberény
7)	1968	július 8. július 31.	Erzsébet	Belánszki György Fehér Erzsébet	Foppe László Mankó János	No. 27. 293669 Jászberény
8)	1968	július 8. aug. 24.	Gstván	Farkas István Farkas Juditanna	Farkas Béla Farkas Géza	No. 28. 293670 Jászberény

A református anyakönyv belseje